
AZƏRBAYCAN AŞIQLAR BİRLİYİ

GÜNÜMÜZÜN USTAD AŞIQLARI

MAHMUD MƏMMƏDOV

Bakı – 2016

Məsləhətçi:

Məhərrəm QASIMLI

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri,
Əməkdar Elm Xadimi, professor

Nəşrə hazırlayanı və redaktoru:

Musa NƏBİOĞLU

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Günümüzün ustad aşıqları: Mahmud Məmmədov. Bakı,
“Elm və Təhsil” nəşriyyatı, 100 səh.

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin yeni layihəsi olan “Günümüzün ustad aşıqları” seriyasından nəşr olunan bu kitabda dövrümüzün tanınmış ustad aşığı, Prezident təqaüdçüsü Mahmud Məmmədov haqqında respublikamızın görkəmli elm və sənət adamlarının söylədikləri dəyərli fikirlər, ona ithaf olunmuş şeirlər və özünün yaradıcılığından nümunələr yer alıb.

4702000000

Грифли няшр

N – 098 – 2009

©Azərbaycan Aşıqlar Birliyi 2016

MAHMUD MƏMMƏDOV

Mahmud Qasım oğlu Məmmədov 1935-ci ildə Göyçə mahalının Ağbulaq kəndində dünyaya göz açıb. 1946-cı ildə ailəsilə birlikdə Tovuz rayonunun Bozalqanlı kəndinə köçüb və sonrakı bütün həyat fəaliyyəti bu diyarla bağlı olub.

O, Tovuzda 7 illik təhsilini başa vurandan sonra aşığı sənətinə ciddi maraqla göstərərək və məşhur ustad aşığı İmran Həsənovdan 12 ilə yaxın sənətin sirlərini öyrənib.

1957-ci ildən başlayaraq ustadı İmran Həsənov, Əkbər Cəfərov, balaban ustası Abbas İsmayılovlə birlikdə dövlət tədbirlərində iştirak edib, elə həmin ildə Bakıda keçirilən folklor festivalında birinci dərəcəli diploma layiq görülüb. Bir müddət sonra isə ümumittifaq və beynəlxalq festivallarında laureat adını qazanıb.

Ustad aşığı Mahmud Məmmədovun Azərbaycan teleradiosundakı mütəmadi çıxış və konsertləri, xüsusən də Azərbaycan Telefilm Birliyinin tamaşaçılara təqdim etdiyi “Abbas və Gülgəz” dastanı ona böyük şöhrət qazandırır. O, eyni zamanda bir müddət AMEA-nın Folklor İnstitutunda da çalışıb.

Aşığı Mahmud 1992-ci ildə Türkiyənin Konya şəhərində keçirilən folklor festivalında Atatürk qızıl medalına layiq görülüb. Prezident təqaüdçüsü, Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin İdarə Heyətinin üzvüdür.

Aşığı Mahmud həm də poetik yaradıcılıqla məşğul olur. 2007-ci ildə “Hörmət olan yerdə, məhəbbət olar”, 2011-ci ildə isə “Allah qəlbə görə verir” adlı şeirlər kitabları çap olunub. Bu kitablarda aşığın müxtəlif illərdə qələmə aldığı divanilər, gəraylılar, qoşmalar, deyişmələr, müxəmməslər, xatirə-rəvayətlər və aşığa həsr olunan şeirlər toplanıb.

ELM VƏ SƏNƏT XADİMLƏRİ
AŞIQ MAHMUD HAQQINDA

TƏBRİK MƏKTUBU

Hörmətli Mahmud Məmmədov!

Sizin çox maraqlı sənətkar taleyiniz vardır. Arxada qoyduğunuz bu 80 ildə özünüzdən əvvəlki ustalara, sazımıza layiq olan bir ömür yaşamış, kamil ustalardan dərslər alaraq Azərbaycanda adı həmişə hörmətlə çəkilən aşuqlar sırasında dayanmışsınız.

Siz sazımızın beşiyi olan ulu Göyçədə doğulmuş, aşuqlıq sənətinin sirlərini XX əsrin ünlü aşuqlarından olan İmran Həsənovdan öyrənmiş və müasir dövrimizdə Azərbaycan aşuq sənətinin layiqli davamçılarından olan ustad aşuq kimi şərəfli bir ömür yolu keçərək ömrünüzün 60 ildən çoxunu bu sənətə həsr etmişsiniz.

1957-ci ildən başlayaraq ustadınız İmran Həsənov, Əkbər Cəfərov, balaban ustası Abbas İsmayılovla birlikdə dövlət tədbirlərində iştirak etmiş, elə həmin ildə Bakıda keçirilən folklor festivalında birinci dərəcəli diploma layiq görülmüşsünüz. Bundan sonra uğurlarınız bir-birini əvəz edib.

Siz eyni zamanda bir müddət AMEA-nın Folklor İnstitutunda da çalışaraq dastanlarımızın, folklor nümunələrinin toplanıb yazıya alınmasında öz töhfənizi vermişsiniz. Aşuqlar Birliyinin İdarə Heyətinin üzvü kimi bütün tədbirlərimizdə fəal iştirak edirsiniz.

Sənətə xidmətləriniz Sizə xalq məhəbbəti qazandırmaqla yanaşı, dövlətimiz tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib, Prezident təqaüdünə layiq görülmüşsünüz.

Siz həm də poetik yaradıcılıqla məşğul olursunuz. İndiyədək “Hörmət olan yerdə, məhəbbət olar” və “Allah qəlbə görə verir” adlı kitablarınız çap olunub.

Siz sazımızı yaşadan, keçdiyi həyat və yaradıcılıq yolu bu gün sənətə gəlmək istəyən cavanlara örnək olan, gənclik təravətini, səliqə-səhmanını qoruya-qoruya püxtələşib müdrikləşən sənətkarlarımızdansınız.

Sizi – Azərbaycan aşığı sənətinin layiqli nümayəndəsini anadan olmağınızın 80 illik yubileyi münasibəti ilə Azərbaycan Aşıqlar Birliyi və şəxsən öz adımdan təbrik edir, sağlam və gümrah olmağınızı, bundan sonra da bir ustad aşığı kimi ozan-aşığı sənətinə yeni-yeni töhfələr verməyinizi arzulayıram!

Hörmətlə:

**Zəlimxan YAQUB,
Xalq şairi,
Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri.
Bakı, 28 aprel 2015-ci il.**

AŞIQ MAHMUDUN ÖMRÜ ŞƏRƏFLİ ÖMÜRDÜR, USTAD ÖMRÜDÜR¹

Ələst aləmindən dərs alan, qırqlar məclisində pirlərnən oturub-duran, “Divani”dən “Müxəmməs”ə yol gələn, öz yaradıcılığında min illik ədəbiyyatı yaşadan, gəzdirən böyük sənətkarlarımız, ustadlarımız, ulularımız dünən olub, bu gün var, sabah da olacaq. Mən ona görə belə inamla deyirəm ki, kök dərinədə olanda həmişə böyük sənətkar, böyük şəxsiyyət zamanın fəvqündə dayanır.

Bu gün 80 illik yubileyini böyük məhəbbət və hörmətlə qeyd etdiyimiz aşiq Mahmud Məmmədov çox müqəddəs ərazilərnən bağlıdır. Mən dəfələrlə onun kökü, ruhu, canı, mayası olan Göyçə mahalında olmuşam, o yerləri qarış-qarış gəzmişəm, dönə-dönə ziyarət eləmişəm. Onun sənətini püxtələşdirən, daha da şöhrətləndirən, dünya miqyasına qaldıran sazın-sözün beşiyi Tovuz mahalını, bu mahalın böyük ustadlarını, böyük şəxsiyyətlərini dəfələrlə ziyarət eləmişəm. Və bu ziyarətlərin hamısında aşiq Mahmudu ustadlar cərgəsində görmüşəm. İmran Həsənov, Əkbər Cəfərov, Mikayıl Azaflı, Çopur Ələsgər – hamısının adını çəksəm çox uzun olar, – kimi böyük ustadlarla görmüşəm.

75 yaşda bu tərəvəti saxlamaq, səsin gözəlliyini saxlamaq hər sənətkara qismət olmur. Bu gün qeyd olunan yubiley aşiq Mahmudun halal haqqıdır. Ona görə ki, o, xalqın sevgisini, elin məhəbbətini qazanan sənətkarlarımızdandır. Aşiq Mahmud sazı sinəsində el şənliklərində və dövlət tədbirlərində iştirak etməklə, həm dövlətə yaraşlıq verib, həm də millətə.

Aşiq Mahmudun ömrü şərəfli ömürdür, ustad ömrüdür.

Zəlimxan YAQUB
Xalq şairi

¹ *Aşiq Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

ONUN ZƏNGİN REPERTUARI VAR²

Bu gün sözün bütün mənalarında böyük bir ustadın yubileyini qeyd edirik. Bayaq Xalq şairi Zəlîmxan Yaqub qeyd etdi ki, hər sənətkara qismət olmur ki, özü səksən illik yubileyində iştirak etsin. Mən deyərdim ki, həm də hər sənətkara qismət olmur ki, 80 illik yubileyində gənclik enerjisi ilə çalıb-oxusun. Aşıq Mahmudun bu gün səsi də, ürəyi, barmaqları da, ruhu da yerindədi. Yəni bu kişiyyə Allah özünün böyük səxavətiynən elə bir istedad verib ki, 80 yaşında da aşıq üçün lazım olan bütün keyfiyyətləri saxlaya bilib və mən güman edirəm ki, 90 yaşında, 100 yaşında da bu, belə olacaq. Bu gün aşıq Mahmud çox rahatlıqla dədə-baba qaydasıyla 3 gün üç gecə toy məclisini apara bilər. Belə sənətkarlar az-az meydana gəlir.

Aşıq Mahmudun simasında biz Azərbaycan aşıq sənətinin böyük bir dastançı aşığını görürük. Yaxşı xatırlayıram, Azərbaycan Dövlət televiziyasında “Abbas və Gülgəz” dastanı çəkilən zaman hamı birmənalı şəkildə Mahmud kişinin üstündə dayandı. Ona görə ki, Mahmud kişi dastançı aşıq funksiyasını çox yüksək səviyyədə yerinə yetirir. Təsadüfi deyil ki, bu gün Azərbaycan dövlət televiziyasının qızıl fondunda qorunan qiymətli lent yazılarından biri məhz aşıq Mahmudun ifasında “Abbas və Gülgəz” dastanıdır.

Aşıq Mahmudun repertuarı yüzlərlə, minlərlə folklor örnəyindən ibarətdir. Bura 30-dan yuxarı dastan, yüzlərlə qaravəlli, aşıq şeiri, yüzdən yuxarı saz havası və onların hamısının yerli-yataqlı izahı daxildir. Aşıq Mahmud hansı saz havasına hansı şeirin uyğun olduğunu çox əla bilir. Bəzən görürsən ki, çox gözəl qoşma və gəraylıdır, amma saz havasına yatmır. Çünki sazın öz qəlibi, öz incəlikləri var və aşıq Mahmud bunları çox gözəl bilir, yazdığı şeirlərdə də bunları nəzərə alır.

² *Aşıq Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

Aşıq Mahmud Göyçədə doğulub, Tovuzda ərsəyə gəlib və bu gün Bakıda biz onun 80 illik yubileyini keçiririk.

Onun səsində, ifaçılığında, təbiətində Göyçə koloriti də var, Tovuz koloriti də var. Bütövlükdə Azərbaycan aşıqlığına lazım olan bütün keyfiyyətlər Mahmud kişinin sənətində və şəxsiyyətində cəmləşibdir.

Ustadla bağlı bir məqamın da üstünə gəlməyi özümə borc bilirəm. Dəfələrlə mən onu “Musiqi xəzinəsi” verilişinə qonaq çağırmışam. Həmin verilişin Aşıq Mahmudun qonaq qismində iştirak etdiyi hər bir buraxılışı qızıl fondada saxlanılır. Çünki o, iştirak etdiyi hər bir verilişdə qatı açılmamış söz-söhbət ortaya qoyurdu.

Aşıq Mahmud xalq musiqisini, muğam sənətini, aşıq sənətini, hətta bəstəkar musiqisini də çox dərindən bilən sənətkardır. Bu gün aşıq Mahmudun dastançılıq məharəti, onun söz və musiqi repertuarı tədqiq olunmalı, yazılmalıdır.

Gözümüzün qarşısında azman bir sənətkar, dağ vüqarlı, dağ görkəmli şux bir sənətkar dayanıb, ruhunun gözəlliyi, ürəyinin gözəlliyi və sənətinin gözəlliyi bir yerdə olduğuna görə, Mahmud kişinin sazının dadından doymaq olmur. Əsl sənətkar elə bu cür də olmalıdır.

Məhərrəm QASIMLI
Əməkdar Elm Xadimi,
professor

AŞIQ SƏNƏTİNİN TƏBLİĞİNDƏ ƏVƏZSİZ XİDMƏTLƏRİ VAR³

Aşiq Mahmud həqiqətən də saz-söz sənətində, ulu ozan sənətinin inkişafında, təbliğində əvəzsiz xidmətləri olan bir sənətkardır. İnsanın qəlbini ovsunlayan bir səsi var aşiq Mahmudun. Bu yaşında da o səsinin tərəvətini itirməyib. Ona görə ki, bu sənətə çox böyük məhəbbəti, çox böyük bağlılığı var, ilhamı var. İlham olan yerdə, məhəbbət olan yerdə isə heç nə istedadın qarşısında dayana bilməz.

O, bir çox dastanlarımızın söyləyicisidir. “Abbas və Gülgəz” dastanının lentə alınması aşiq Mahmudun adıyla bağlıdır, bu lent respublika televiziyanın qızıl fondunda qorunub saxlanılır.

Aşiq Mahmud 1957-ci ildən bu yana respublikamızda keçirilən bütün tədbirlərdə iştirak edib, müxtəlif festivalların laureatı olub, bir çox xarici ölkələrdə mədəniyyətimizi layiqincə təmsil edib.

Bu gün 80 illik yubileyinin qeyd olunması çox böyük şərəfdir və təkcə aşiq Mahmuda verilən qiymət deyil, bütövlükdə aşiq sənətinə verilən qiymətdir.

Aşiq Mahmud həm də şairdir, iki kitabı nəşr olunub. Mən deyərdim ki, o, eyni zamanda elm adamıdır, uzun müddət AMEA-nın Folklor İnstitutunda işləyib, aşiq sənətinin sirlərini gənclərə öyrədir.

Qəzənfər PAŞAYEV
professor

³ *Aşiq Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

SİZ XALQIN SEVGİSİNİ QAZANMISINIZ⁴

Aşıq Mahmud Azərbaycanın ustad aşığıdır, ustad sənətkardır. Mən onu uşaqlıqdan tanıyıram. Qəzənfər Paşayevin, Zəlimxan Yaqubun da iştirak etdiyi məclislərdə onu çox dinləmişəm. Yəni belə məclislərdə sazın-sözün seyrini görə-görə böyümüşük. Mahmud əmi hər zaman bizim ailəmizin də, xalqımızın da sevimlisi olub. O, ustad aşığı olmaqla yanaşı, həm də gözəl şeirlər yazır. Eyni zamanda gözəl insan və gözəl ziyalıdır.

Dünyada Allahın bir insana verə biləcəyi ən dəyərli hədiyyə böyük istedadıdır ki, Allah bu böyük istedadı Aşıq Mahmuda verib, ona sazın ustası adını almaq qüdrətini verib. Və bir də sağlamlıq verib.

Siz xalqın sevgisini qazanmışsınız. Mən sizi yubileyiniz münasibəti ilə təbrik edirəm. Arzu edirəm ki, 90, 100 illik yubileylərinizdə də belə sağlam və gümrah olasınız.

Qənirə PAŞAYEVA
Millət vəkili

O, BİZİM GÖRKƏMLİ OZANIMIZDIR⁵

Mən düşünürəm ki, ustadımızın adı elə Tovuz, Göyçə, Ağbu-laqla olduğu kimi, sənətnən, və əlbəttə ki, ilk növbədə türk dünyası-nyan səsləşən bir addır. Biz aşığı Mahmuda yalnız ona görə ustad demirik ki, 80 yaşına gəlib çatıbdı. Mən elə bilirəm, hər kəs mənimlə razılar ki, aşığı Mahmud ustad adını ömrünün hələ gənc dövrlərindən haqq etmiş aşığıdır. Elə buna görə də, biz ona bu gün böyük ürəklə böyük aşığımız, ustad aşığımız, görkəmli ozanımız deyirik və könlümüzün ən gözəl duyğuları, dilimizin ən gözəl sözləri bu gün ustadımıza ünvanlanıb.

Əkbər QOŞALI
Şair-publisist

⁴ *Aşıq Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

⁵ *Aşıq Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

O, XALQIMIZIN NƏĞMƏ DEYƏN DİLİDİ⁶

Məni həyatda böyüdən, mənəvi cəhətdən yetişdirən, ruhumu oxşayan iki səs olub: biri anamın səsidir ki, xalq bayatılarından zümzümə edərdi, mən də ondan böyük həzz alardım, biri də sazın səsidir. Hələ gənclik illərindən müxtəlif aşığıları çox dinləmişəm. Aşığı İmranı, aşığı Əkbəri dinləmişəm, indi isə onların ən yaxşı davamçısı aşığı Mahmuddur.

Dastan söyləyən aşığı böyük sənətkardır. Aşığı Mahmud da sinəsində neçə-neçə dastan yatan ustad aşığıdır. Aşığı Mahmud şairdir, xalqımızın nəğmə deyən dilidir.

Vəli ƏLİYEV
AMEA-nın müxbir üzvü

ONDAN HƏR ZAMAN ÖYRƏNMƏK OLAR⁷

Aşığı Mahmud aşığı İmran kimi ustadlardan dərs alıb. Onun özü də bir çox sənətkarlar yetişdirib.

Mən aşığı Mahmudu çox cavan yaşlarımdan tanıyıram. Rəhmətlik atam aşığı Oruc həmişə ondan danışardı. Atam ondan on beş yaş böyük olsa da, həmişə onun haqqında xoş sözlər deyərdi.

Aşığı Mahmud elə bir sənətkardır ki, ondan həmişə öyrənmək olar. Mən bu günkü yubiley məclisini aşığı sənətinin bayramı hesab edirəm. Aşığı Mahmudu ürəkdən təbrik edir və ona cansağlığı arzulayıram.

İsmayıl MƏMMƏDLİ
professor

⁶ *Aşığı Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

⁷ *Aşığı Mahmudun 2015-ci ildə keçirilmiş 80 illik yubiley tədbirində çıxışdan*

ONUN ŞEİRLƏRİ QİYMƏTLİ POEZİYA NÜMUNƏLƏRİDİR

Aşiq Mahmudu 40 ildən çoxdur ki, tanıyıram. Onu da deyim ki, rəhmətlik atam Hüseynqulu müəllim aşiq Mahmudla məndən tez tanış olub dostlaşmışdı. Onların bu yaxınlığı ötən yüzilliyin altmışıncı illərinin əvvəllərinə təsadüf edirdi. O vaxtlar atam Maarif nazirliyində məktəblər üzrə baş inspektor vəzifəsində işləyirdi və tez-tez Qazax-Tovuz, Gəncəbasar bölgələrinə ezamiyyətə gedirdi. Saza-sözə aşına olduğundan, hansı rayona gedirdisə, əsas işindən öncə o yerin tanınmış aşıqları ilə görüşər, onların sənət yükündən agah olardı. Elə buna görə də, atamın aşıqlar cərgəsində çoxlu sayda dostları vardı. Yaxşı yadımdadır, o, Tovuzda aşiq Əkbər Cəfərov, İmran Həsənov, Mikayıl Azafı, Ələsgər Tağıyev, o vaxtlar çox gənc olan Əlixan Niftəliyevlə; Qazaxda Qaymaqlı aşiq Avdı, Şıxlı Məhəmməd, Bəhram Daşsalahlı, Ədalət, Hüseyn Xaloğlu, Kərəm Nəşibovla; Şəmkirdə aşiq Teymur Morullu, Murad Niyazlı kimi sənətkarlarla həmin rayonlara ezamiyyə vaxtı tanış olmuş və bu tanışlıq sonralar yaxın əlaqələrə, görüşlərə çevrilmişdi. Qeyd etdiyim kimi, aşiq Mahmudu da beləcə görüb bəyənmişdi, ona böyük rəğbəti vardı.

Aşiq Mahmudun səsi-sorağı hələ sovet dönəmində mötəbər dövlət konsertlərindən, festivallardan, xarici ölkələrə qastrol səfərlərindən gəlirdi. O, ömrünün 60 ildən çoxunu aşiq sənətinin təbliğinə, anamız Azərbaycanın tərənnümünə həsr etmiş bir sənətkardır.

Aşiq Mahmud aşiq şeirinin əksər janrlarında sazın pərdələrinə uyğun ürək çırpıntılarını isti və kövrək misralarla çatdırı bilir. Onun gəraylıları, divani və qoşmaları, müxəmməsləri klassik aşiq şeirimizin ənənəsini yaşatmaq baxımından qiymətli nümunələrdir. Onun şeirlərində dosta sədaqət, duz-çörəyə hörmət, yaxşılığa qiymət vermək kimi keyfiyyətlər yüksək bədiiliklə öz əksini tapır.

Elxan MƏMMƏDLİ
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

AŞIQ MAHMUD BİZİM GÖZƏL SƏNƏTKARIMIZDIR⁸

Mən vaxtilə Tovuz aşıqlarından İmran Həsənov, Əkbər Cəfərov, Mahmud Məmmədovla çiyin-çiyinə olmuş, onlardan bəhrələnmişəm. Şəxsi arxivimdə onlarla bağlı çoxlu səs yazısı, nadir fotoşəkillər var. Onlarla yaxınlığımız, dostluğumuz, qohumluğumuz olub və bu gün də davam edir. Bu gün mənim qəlbim bir qədər kövrək duyğularla döyünür ki, o ustadların çoxunu görə bilmirəm. Amma onların ətrini mən aşiq Mahmuddan duyuram.

Aşiq Mahmud bizim gözəl ustadımız, gözəl sənətkarımızdı, gözəl qardaşımızdı. Aşiq Mahmud çox ciddi və çox da gözəl sənətkarımızdı, bizim gənclər buna fikir versinlər, ondan öyrənsinlər. Bu gün barmaqla sayılacaq qədər ustad aşıqlarımız qalıb.

Bu gün mənim sevincimin həddi-hüdudu yoxdur, ona görə ki, bayram bayrama qarışib. Respublikamızda Novruz bayramının qeyd olunduğu bir ərəfədə aşiq Mahmudun da 75 illik yubileyini qeyd edirik. Ustad qardaşımı təbrik edirəm.

İsfəndiyar RÜSTƏMOV
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi,
Prezident təqaüdçüsü

⁸ *Aşiq Mahmudun 2010-cu ildə qeyd olunan 75 illik yubileyindəki çıxışdan*

AŞIQ MAHMUD BİR ÖRNƏKDİR

Sazımızın beşiyi olan ulu Göyçədə doğulub, aşıqlıq sənətinin sirlərini XX əsrin ünlü aşıqlarından olan İmran Həsənovdan öyrənən və müasir dövrümüzdə Azərbaycan aşıq sənətinin layiqli davamçılarından olan ustad aşıq Mahmud Məmmədov şərəfli bir ömür yolu keçib. Ömrünün 65 ildən çoxunu bu sənətə həsr edən və bu gün ömrünün doqquzuncu onilliyini yaşayan ustad aşıq Mahmudun çox maraqlı, gənc aşıqlar üçün nümunə və örnək olan bir sənətkar taleyi var. O, bu gün barmaqla sayılacaq qədər qalmış ustad aşıqlarımızdandır. Elə ustad ki, XX əsrin çox böyük ustad sənətkarları ilə bərabər el şənliklərində, dövlət tədbirlərində, respublikamızda və xarici ölkələrdə keçirilən folklor tədbirlərində çıxış edib, onlardan öyrəndiklərini çox böyük qədirşünaslıqla gənclərə öyrədib. Şəyirdlərindən təkcə bu gün özü də ustadlıq mərtəbəsində olan aşıq Cahangir Quliyevin adını çəkmək kifayətdir ki, aşıq Mahmudun bir sənətkar kimi nəyə qadir olduğu haqqında təsəvvür yaransın.

Azərbaycan aşıqlarının 2008-ci ilin avqustunda keçirilən V Qurultayında Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin idarə heyətinin üzvü seçilib. Və elə o vaxtdan bu günədək Birliyin təşkilatçılığı ilə keçirilən elə bir tədbir olmayıb ki, aşıq Mahmudun dəyərli məsləhətlərindən yararlanmayaq. Həmişə bənzərsiz ifası və qiymətli tövsiyələri ilə tədbirlərimizi daha da rəvnəqləndirib.

Aşıq Mahmud sözün hər mənasında ustadır: aşıq kimi də, ağsaqqal, eloğlu, dost, valideyn kimi də ondan öyrəniləsi çox şey var. Hər dəfə onu görəndə ilk yadıma düşən ustadlar ustadı Aşıq Əlsgərin bu gün bir növ aşıqların əxlaq kodeksi kimi səslənən və zaman-zaman aktuallığını itirməyən “Gərəkdi” şeiri olur. Aşıq Mahmud həm sənət yükündə, həm də “mərifət elmində” dolu olan “pür kamallı” sənətkardır. Aşıq Əlsgərin arzuladığı “xalqa həqiqətdən mətləb qandıran”, “el içində pak oturub, pak duran” aşıq kimi tanınır. Haqqında həmişə ancaq xoş sözlər danışılır. Çünki danışdığı sözün qiymətini bilir,

“kəlməsindən ləl-kövhər” süzülür. Elə ona görə də mələklər əməlini dəftərə yazır.

Aşıq Mahmud sazımızı yaşadan, keçdiyi həyat və yaradıcılıq yolu bu gün sənətə gəlmək istəyən cavanlara örnək olan, gənclik təravətini, səliqə-səhmanını qoruya-qoruya püxtələşib müdrikləşən sənətkarlarımızdır. Sənətinin xiridarı olan ustad aşıqdır, təpədən dırnağa saflıq və halallıq nümunəsidir.

O, eyni zamanda bir müddət AMEA-nın Folklor İnstitutunda da çalışaraq dastanlarımızın, folklor nümunələrinin toplanıb yazıya alınmasında əlindən gələni əsirgəməyib. Bu gün də folklorşünasların böyük ümidlə üz tutduğu canlı xəzinədir, etibarlı mənbədir.

Sənətə bu fədakar xidmətləri ona xalq məhəbbəti qazandıрмаqla yanaşı, dövlətimiz tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib, Prezident təqaüdünə layiq görülüb.

Həm bir ustad aşıq, həm də bir el ağsaqqalı kimi Aşıq Mahmudun xətri hər zaman mənim üçün əzizdir. Bu gün mənim üçün böyük fəxrdir ki, onun 75 və 80 illik yubileylərinin böyük təntənə ilə qeyd olunmasında əlimdən gələni etməyə çalışmışam. “Allah qəlbə görə verir” adlı şeirlər kitabının 2012-ci ildə M.F.Axundov adına Milli Kitabxanada Xalq şairi Zəlimxan Yaqubun və respublikamızın görkəmli elm və sənət adamlarının iştirakı və mənim aparıcılıqla keçən təqdimat mərasimi isə ömrümün ən gözəl anlarından biri kimi unudlmaz bir gün oldu.

“Günümüzün ustad aşığıları” seriyasından aşıq Mahmud Məmmədova həsr olunmuş bu kitabı böyük məhəbbətlə hazırladım. Arzu edirəm ki, ustad bundan sonra da sağlam və gümrah yaşasın, 90 və 100 illik yubileylərini də özüylə bərabər qeyd edək.

Musa NƏBİOĞLU
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

SƏNƏT SEVGİDƏN DOĞULUR

Tanrı ona ən şirin neməti olan, ancaq tək-tək seçilmişlərə ünvanladığı sevgi bəxş eləyib. Bu sevgi tükənməzdir, axarlı-baxarlıdır. Bu sevginin birinci mənbəyi sinəsinə sıxdığı, zilini zil, bəmini bəm elədiyi xoş, məlahətli səsiylə bütün havaları, özü demişkən, müstəcəm elədiyi qara sazdır. Sazı götürəndə, o simləri dilə gətirəndə Mahmud dayı ayrı dayı olur, düşür Ələsgər dəryasına, üzə-üzə gedir daha dərinlərə - Qurbanıy, Abbas Tufarqanlıya yan alır, “Cəngi” üstündə atlanır Koroğluya çevrilir, doğmaca əmisioğlu, ustadı Aşıq İmranın zəngülələrini, şirin cəh-cəhini yada salır, yenidən yaşadır.

Mahmud dayı birinci növbədə ulu yaradanın sevdiyi, sonra sazı özünün ən tarixi, ən qiymətli dəyəri kimi yaşadan türk dünyasının, ən başlıcası doğma Azərbaycan xalqının sevdiyi insandır.

O, öz alicənablığı, yurduna, xalqına, dövlətinə, dövlətçiliyinə məhəbbəti ilə, nəhayət, böyük insanlığı ilə qazanıb bu sevgini. Dədə Ələsgərin “Aşıq olub tərki-vətən olanın” misrasıyla başlayan ustadnaməsinə bütün həyatı boyu əməl eləyib aşıq Mahmud. Mahmud dayı ömür boyu sinəsində təmiz ürək yaşadıb, sənət yollarında heç kəsə paxıllıq eləməyib, bilmədiyini öyrənməyə, bildiyini öyrətməyə çalışıb, necə deyərlər ustadlardan dərs ala-ala özü də ustad olub. O, dinli-imanlı aşıqdır, haqqa-ədalətə, düzlüyə-doğruluğa, sadəliyə, səmimiyyətə insanın ən böyük zینəti, insanlığın ən qiymətli kimi baxır.

Musa ƏLƏKBƏRLİ
şair

NADİR SƏNƏTKARLARDAN BİRİ

Aşiq Mahmud klassik aşiq sənətinin kamil bilicisi və bu gün onu inkişaf etdirən, yaşadan sənətkardır. Eyni zamanda, Göyçə aşiq məktəbinin sonuncu və ən dəyərli nümayəndələrindən biridir.

Aşiq Mahmud Göyçə mahalının Ağbulaq kəndində anadan olub. Mənsub olduğu “Əddələr” tayfası hörmətli ağsaqqalları, dəliqanlı cavanları, qeyri-adi gözəl səsə malik olmaları ilə seçilib. Yaşlı adamların dediyinə görə, “Əddələr” tayfasından olan Məşədi Hübət elə bir güclü səsə malik olub ki, o, zilə çəkəndə qara zurnanın səsini batırırmış. Məşədi Hübət oxuyanda 2-3 km aralıda olan “Əyricə” dağında səsi eşidilirmiş. Belə bir səs, nəhayət, aşiq Mahmudun əmisi oğlu aşiq İmranın şəxsində meydana çıxdı. Eyni zamanda soykökdən gələn bu haqq vergisi aşiq Mahmudun sənətində özünü göstərdi. Mələhətli, yapışıqlı səsə malik Mahmud ustad sənətkarlardan bu böyük sənətin sirlərini öyrəndi, götürdü və mənimsədi. Daha doğrusu, öz malı elədi.

Sənətkar o zaman böyük uğurlar əldə edir ki, istedadı ilə zəhməti qoşalaşır, ömür boyu həm öyrənir, həm də öyrədir. Ustad aşiq Mahmud Məmmədov məhz belə sənətkarlardandır. Aşiq Mahmud yüksək ifaçılıq mədəniyyətinə malik sənətkar olmaqla, həm də gözəl dastan aşığıdır. Şirin-şəkər söhbəti, dadlı-duzlu deyimləri, söhbətdən söhbətə keçidləri, manevrləri, özünəməxsusluğu ilə gözəldir. Mahmud təqlidçi aşiq deyil, ancaq yaradıcı aşıqdır. Onun sənətkar kimi özünü təsdiqi 1957-ci ildə üzə çıxdı. O vaxt Moskvada gənclərin və tələbələrin VI Ümumdünya festivalı keçirilirdi. Bu festivala dövrünün müqtədir sənətkarları aşiq İmran Həsənov və aşiq Əkbər Cəfərovla birlikdə aşiq Mahmud Məmmədov da dəvət aldı. Festivalın, necə deyirlər, sınaq meydanında öz həmkarları kimi, dinləyiciləri, münslərləri heyretə gətirdi. Nəhayət, VI Ümumdünya festivalının laureatı adını aldı.

Aşiq Mahmud respublikanın ən möhtəşəm konsert salonlarında, o cümlədən, Heydər Əliyev adına Sarayda, Azərbaycan

Dövlət Filarmoniyasında dəfələrlə konsertlər vermiş, sürəkli alqışlarla qarşılanmışdır. O, uzun illərdir ki, bu ulu sənətin fədaisi kimi çıxış edir, xalqın mənəvi sərvətini yaşadır. Gözəl insan, müqtədir sənətkar olan aşiq Mahmudun Türkiyədə, Güney Azərbaycanda və başqa yerlərdə də çoxlu pərəstişkarlarının olduğunu şahidiyəm.

Aşiq Mahmud hərtərəfli ustad sənətkar olmaqla yanaşı, həm də bildiklərini ahıl yaşına qədər qoruyub saxlayan nadir sənətkarlardandır. Böyük sənətkar bu günlərdə də televiziya və radioda, el şənliklərində tez-tez çıxışlar edir, ulu aşiq sənətinin qüdrəti, gözəlliyi ilə öz dinləyicilərini sevindirir.

Mən aşiq Mahmuda uzun ömür, cansağlığı və sənətdə daha böyük uğurlar arzulayıram.

Eldar İSMAYIL
şair

USTAD AŞIQ

Aşiq Mahmud nə az, nə çox – düz 55-60 ildir ki, ustad aşiq kimi ellər dolanır, ağır yığnaqlar keçirir. Sazı ilə, sözü ilə, dastan danışığı ilə ürəkləri fəth eləyir. Bu yerdə, bu ustad aşığın televiziya verilməsinə verilən “Abbas və Gülgəz” dastanı yadıma düşdü. Bu veriliş hamını, o cümlədən mənə də heyran etmişdi. Bəli, aşiq Mahmudun şirin danışığı, özünəməxsus çalğısı, kövrək səsi mənə elə sehirləmişdi ki, ötənləri, kəndlərdə gördüyüm aşiq məclislərini xatırladım.

Ədalət naminə demək lazımdır ki, bu gün Azərbaycanda aşiq Mahmud kimi ustad aşiq çox azdır. Dastan danışmaq, ağır yığnaqlar keçirmək böyük məsuliyyət və ustalıq tələb edir. Aşiq Mahmud hələ gənclik vaxtlarından belə yığnaqlardan dəfələrlə üzüağ çıxmış, böyük el məhəbbəti və ehtiramı qazanmışdır. Neçə-neçə uzaq səfərlərdə, xarici ölkələrdə olub, Azərbaycan aşiq sənətinin şöhrətini dünyaya yayıb.

Tacir SƏMİMİ

AŞIQ MAHMUD TƏMƏNNASIZ İNSANDIR

Aşiq Mahmud təmənnasız, gözü, könlü tox, bəynişan adam kimi tanınıb.

Aşiq Mahmud sənətkar kimi güclü, şəxsiyyət kimi bütövdür. Yoldaşlıqda, dostluqda, qonşuluqda, ailədə, ictimaiyyətdə əvəzsiz kişi kimi tanınır. Onun sadə, səmimi olması, həmişə düşünüb danışması bizlərə də örnekdir, həyat məktəbidir.

Mən dəfələrlə möhtəşəm salonlarda ustadla birgə oxumuşam. Düzgün ifaçılığı çox sevir. Məşq zamanı yol verdiyimiz nöqsanı elə deyir ki, adam ondan incimir.

Ailədə də səmimiliyi ilə seçilir. Övladlarının hamısı ali təhsillidir.

Özünün sazıyla, sözüylə uzun illər boyu xalqımızın milli dəyərlərini, folklorunu, dastanlarımızı, saz havalarını daha da yüksəldən bu böyük xalq ozanı alın yazısı olan aşığı bu gün də ləyaqətlə yaşadır. Onun şahənə, zil və zənguləli səsi qaynar bulaq kimi çağlayır, Kür və Araz çayı kimi təlatümə gəlir. Güclü yaddaşın, dərin fitri istedadın, professional ifaçılığın, yüksək tərbiyənin sahibi olan görkəmli sənətkarın türkdilli xalqlar arasında bir ustad kimi tanınması danılmazdır. Daha dəqiq desək, aşiq Mahmud Məmmədov özünü hələ gəncliyində ikən bütün dünyada təsdiqləyən aşıqdır.

Məhərrəm HÜSEYNLİ
aşiq-şair

AŞIQ MAHMUD YARADICI AŞIQDIR

Aşiq Mahmud sinəsində saz oxuyanda adama elə gəlir ki, bu kişiyyə yaradanımız həyatın nə qədər gözəlliyi varsa, hamısını cəmləyib verib. Aşiq Mahmud gözəl aşiq olmaqla yanaşı, həm də adət-ənənələrimizi qoruyub saxlayan, yaşadan ağsaqqallarımızdandır.

Aşiq Mahmud yaradıcı aşiqdir, şox gözəl şeirləri var. Onun haqqında nə qədər deyilsə, nə qədər yazılsa da, yenə azdır. Allah onun ömrünü uzun, canını sağlam eləsin.

Hacı MÜZƏFFƏR
Bərdə

AŞIQ SƏN ƏTİNİN İŞIQLI ÜNVANI

Bir sıra titullar sahibi, Prezident təqaüdəçüsü ustad aşiq Mahmud Məmmədov aşiq sənətinin müqəddəs, etibarlı ünvanlarından biridir. Ustadın adı çəkilən yerdə aqlımızdan ilk keçən aşiq Mahmudun salğarı, ləngəri, dərin biliyi, zəkası, fəhmi, aşiq sənətinin sirlərinə sahibliyi, eləcə də, onun sazi, aşıqlığı gənclik həvəsi və sevgisi ilə sevməsi olur. Ustad müqəddəs sazımızı yüksəklikdə saxlayır və onu vicdanla təbliğ edir, öyrədir. Birmənalı şəkildə deyə bilərəm ki, aşiq Mahmud hazırda aşiq sənətinin ən işıqlı ünvanıdır ki, gənc saz-söz həvəskarları, aşiq olmaq istəyənlər o ünvanı yaxşı tanımalı, ondan bəhrələnməlidir.

İradə SARIYEVA
Jurnalist

**AŞIQ MAHMUD MƏMMƏDOV:
GƏRƏK KAMİL USTADDAN DƏRS ALASAN⁹**

Bu il Prezident təqaüdçüsü, ustad aşığı Mahmud Məmmədovun anadan olmasının 75 illiyi tamam olur. Yubiley ərəfəsində ustadla görüşüb müsahibə götürdük.

- Ustad, müsahibəmizə ənənəvi sualla başlayaq. Necə oldu ki, bu sənəti seçdiniz? Ümumiyyətlə, keçdiyiniz sənət yolu barədə nə deyə bilərsiniz?

- İnsan dünyaya gələndə bəlli bir alın yazısı ilə gəlir. Hərənin taleyinə bir sənət yazılır. Mənim bu sənətə gəlməyimə qalanda isə qeyd etmək istəyirəm ki, atamın və əmilərimin gözəl səsi olub. Aşiq İmran mənim əmim oğludur. 14-15 yaşlarım olardı, bir gün səsimi dinləyən Aşiq İmran məsləhət gördü ki, bu sənətlə məşğul olum. Düzü, bu sənətə gəlməyin məsuliyyətini dərk etdiyimdən, əvvəlcə tərəddüd etdim. Ancaq bu böyük sənətkar məni ruhlandırıdı, özümə inam hissi yaratdı, dastanlar öyrənməyi məsləhət gördü. Və beləcə, mən bu sənətə gəldim. 1957-ci ilədək artıq mən məclislər keçirirdim. 1957-ci ildə isə tale üzümü zə güldü, Aşiq İmran, Aşiq Əkbər, mən və bir də balabançı Abbas İsmayılov Bakıya gəldik. İçərişəhərdə bütün rayonlardan gəlmiş gənclərin iştirakı ilə "İstedadlar axtarırıq" adlı müsabiqə keçirilirdi. Sonradan öyrəndik ki, bu müsabiqə Ümumittifaq festivalına hazırlıq imiş. Bizim dördümüzün də ifamızı bəyənib dedilər ki, səhərisi gün filarmoniyada baxış olacaq. Baxışdan sonra bizi müsabiqənin birinci dərəcəli diplomu ilə təltif etdilər və dedilər ki, Ümumittifaq festivalında Azərbaycanı təmsil edəcəksiniz. Aradan bir neçə ay keçəndən sonra yenidən dəvət etdilər və biz Ümumittifaq festivalında Azərbaycanı ləyaqətlə təmsil edərək qızıl medala layiq görüldük.

⁹ *Müsahibə 2010-cu ildə aşığı Mahmudun 75 illik yubileyi ərəfəsində götürülüb*

dük. Bu festivaldakı uğurumuz qarşımızda yeni üfüqlər açdı və bizim Ümumdünya festivalında iştirak etməyimiz məsləhət bilindi. Həmin festival da Moskvada keçirildi və biz bu festivalın laureatı adını qazandıq, qızıl medalla təltif olunduq. Bütün bunları sadalamaqda məqsədim odur ki, sənətkar üçün istedadla yanaşı həm də bu istedadı göstərmək üçün imkan və şərait lazımdır. Bəzən elə istedadlar olur ki, şəraitsizlik üzündən itibbatır. Mən 60 ilə yaxındır ki, bu sənətdəyəm və xoşbəxtlikdən böyük sənətkarlarla yoldaşlıq etmişəm. Bu gün əldə etdiyim uğurlarda ustadım Aşiq İmranın xidməti danılmazdır.

1993-cü ildə Türkiyənin Konya şəhərində festivalda iştirak edib qızıl medala layiq görüldüm. Sənətkar kimi taleyimdə ən uğurlu hadisələrdən biri də odur ki, “Tahir və Zöhrə” dastanı əsasında çəkilən filmdə iştirak etdim. Hazırda həm də Folklor İnstitutunda çalışıram. İndiyədək sinəmdə gəzdirdiyim, el şənliklərində, məclislərdə söylədiyim dastanların yazıya alınması üçün əlimdən gələni edirəm. Hər dəfə bir dastanı yazdırandan sonra daxilən rahatlıq tapıram ki, vaxtilə xalqdan öyrəndiyimi onun özünə qaytararaq bu sahədə üzərimə düşən borcu ödəyirəm.

- Hər saz çalana aşiq demək olarmı?

- Əlbəttə, yox. Aşıqlar bütün zamanlarda cəmiyyətin diqqət mərkəzində olub. Aşığa təkcə bir sənətkar kimi yox, həm də el ağsaqqalı kimi baxıblar. Ustad aşıqlar elin güvənc yeri olub, yeri gələndə qan yatızdırıblar, kəsülülər barışdırıblar, həmişə dəyərlili məsləhətləri ilə seçiliblər. Buna görə də aşiq gərək sudan da duru olsun, sənətini kamil bilməsi ilə yanaşı, həm də şəxsi nümunəsi, davranışı və geyim mədəniyyəti ilə seçilsin, sənətinə hörmət etməyi bacarsın. Aşiq Ələsgər nahaqdan deməyib ki:

*Aşiq olub diyar-diyar gəzənin
Əzəl başdan pür kamalı gərəkdir.
Oturub-durmaqda ədəbin bilə,
Mərifət elmindən dolu gərəkdir.*

- *Ustada qulluq etmədən əsl aşıq olmaq mümkündürmü?*

- Yox! Mümkün deyil, heç mümkün deyil. Aşıqlıq çox çətin sənətdir. Gərək kamil ustaddan dərs alasan. Bir də ki, bu sənət elə bir sənətdir ki, gərək bütün ömrün boyu öz üzərində çalışasan. Mən özüm bu yaşım da hər gün öz üzərimdə çalışıram.

Bu gün çox istedadlı gənclərimiz var. Amma mənim onlara bir tövsiyəm var ki, mütləq ustad yanında olsunlar.

- *Ustad, bu gün demək olar ki, aşığıların dastan söyləməsinə rast gəlmək mümkün deyil. Sizcə, bu, nə ilə bağlıdır? Dastan söyləyə biləcək aşığılarımızı yoxdur, yoxsa dastan dinləmək istəyən tamaşaçı, dinləyici azdır?*

- Bu məsələnin iki başı var. Aşıqların dastan söyləməməsinin səbəbini aşığılarla yanaşı, həm də cəmiyyətdə axtarmaq lazımdır. Əvvəllər məclisdə oturan kişilər aşığıdan əvvəlcə soruşardı ki, hansı dastanları bilir. Əgər sifariş olunan dastanı aşıq bilməzdisə, bunu ona irad tutardılar. Aşıq da növbəti məclisə qədər çalışardı ki, həmin dastanı öyrənsin. Və yaxud aşıq məclisin ahənginə uyğun olmayan bir söz oxuyar, qaravəlli danışardısa, onu məzəmmət edərdilər. Aşığın üzərində bir növ ictimai nəzarət vardı. Təkcə ustad yox, həm də məclis əhli aşığın sıxıb suyunu çıxarırdı. Yəni dediyim odur ki, indi bir növ adamların da marağı azalıb dastanlara. Etiraf edirəm ki, mən gəncliyim bu dövrə təsadüf etsəydi ola bilsin ki, mən də ustada qulluq etməz, nəticədə də dastanlara maraq göstərməzdim. Əgər məclislərdə aşığıdan tələb edənlər olarsa, aşıq ən azından məcbur olacaq ki, dastanları öyrənsin. Amma bu, heç də aşığa haqq vermir ki, dastanları öyrənməsin. Mən aşığam deyən kəs bu sənətin bütün incəliklərini öyrənməlidir.

- *Belə çıxır ki, məclislərə gedən aşıq artıq bilir ki, ondan uzaqbaşı iki-üç havanı istəyəcəklər. Bu səbəbdən də özünü əziyyətlə salıb dastanları, ustad aşığıların yaradıcılığını öyrənməyə ehtiyac duymur.*

- Bəzən sənətə yeni gələn gənclərin iddiası imkanından qat-qat üstün olur. Bu, həmişə belədir, sənəti bilməyənin iddiası böyük olur. Şöhrətpərəstlik onların gözünü örtür. Belələri sənət əvəzinə biclikləri öyrənirlər.

- *Bu gün demək olar ki, ustad-şəyird ənənəsi aradan çıxıb. Sizcə bunun səbəbi nədir: ustada qulluq etmək istəyən şəyird yoxdur, yoxsa şəyird hazırlayacaq ustadlar?*

- Bu suala yuxarıda qismən cavab verdim. Sənətə gələn gənc o zaman ustad yanına getməyə ehtiyac duyur ki, getdiyi məclislərdə bərkə-boşa düşür, necə deyərlər, onun sıxıb suyunu çıxarırlar. Belə olanda o, daha çox şey öyrənmək üçün ustad yanına getməyə məcbur olur. Amma gəlin görək indiki məclislərdə tamaşaçının aşıqdan eşitmək istədiyi nədir? Tamaşaçı zövqü nəyi diqtə edir? Ustad-şəyird ənənəsinin tədricən itməsində bunun rolu az deyil.

Bu günkü yaşlı nəslin nümayəndələrindən çox şey öyrənmək olar. Görək gənclər bu imkandan istifadə etsinlər.

- *Ustad, aşıq sənətinin bu günü sizi qane edirmi?*

- Bu gün aşıq sənəti elə bil ki, çən-duman içindən çıxıb parlayan, öz şəfəqlərini hər yana saçan bir Günəşdir. Aşıq sənətinin inkişafının ən gözəl vaxtıdır. Bu vaxtı, sənətə göstərilən bu qayğı və diqqəti dərk eləmək, başa düşmək və onu qiymətləndirmək lazımdır. Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin, şəxsən onun sədri, Xalq şairi Zəlimxan Yaqubun yorulmaz fəaliyyəti aşıq sənətinin gələcəyinə nikbin baxmağa inamı artırır.

- *Çox sağ olun, ustad. Maraqlı müsahibəyə görə sizə minnətdarlığımızı bildirir və 75 illik yubileyiniz münasibəti ilə bir daha təbrik edirik.*

**Müsahibəni apardı:
Elşad ÇOBANLI**

“Ozan dünyası” jurnalı, №1, 2010-cu il.

AŞIQ MAHMUDA İTHAF OLUNMUŞ ŞEİRLƏR

QARDAŞIM

Qardaşım aşiq Mahmuda

O dağlardan uca böyük adın var,
Dar günü arxamda duran qardaşım.
Gözümün işığı, canımın canı,
Ürəyimdə aman-zaman qardaşım.

Sən gələndə açılıram gül kimi,
Ayrılanda qaralırım kül kimi.
Sənsiz günüm mənə olur il kimi,
Ağıllı, kamallı – qanan qardaşım.

Həsrətinin xəstəsiyəm müdam mən,
Kövrəlirəm, yaşlar axır didəmdən.
İtirmişəm yolu, hara gedim mən,
Alıbdı yolumu duman, qardaşım.

Qasımoğlu taleyindən küskündü,
Dərd əlindən bağıram başı üzgündü.
Ataların dedikləri düzgündü,
Yoxdu səndən başqa güman, qardaşım.

Aşiq Məhəmməd QASIMOĞLU

GƏTİRİB

Dahi sənətkarım, mahir sərrafım,
Xoş gəlib bu yurda, səfa gətirib.
Şahinim, şonqarım qədəmlərində
Şəfa bulağına şəfa gətirib.

Bir ağız dillənsin şahı-xaqanım,
Qurban ləhcəsinə istəkli canım.
Şehirli təbibim, kamil loğmanım,
Davasız dərdimə dava gətirib.

Hədər getməyibdi çəkdiyi zəhmət,
Həsrət ürəklərdən silindi möhnət.
Şiruyyəyəm, dildə ilqar, sədaqət,
Sazında tükənməz vəfa gətirib.

Sərraf ŞİRUYYƏ
Kəlbəcər, 1960

MAHMUDUN

Üç həftədi bizdən ayrı düşübdü,
Söhbəti, sifəti, üzü Mahmudun.
İndi Koroğludu, Gədəbəydədi,
Kinoya çəkilir özü Mahmudun.

Belində qılıncı, dösündə sazı,
Yayılr dağlara şirin avazı.
“Cəngi” çalır, “Cəngi” vətən murazı,
Göyçədi qəlbində düzü, Mahmudun.

Aşıq sənətində elmi dəryadı,
Ustadlar içində ustaddı adı.
Yaddaşı yaxşıdı, hər şey əladı,
Dastandı cığırı, izi Mahmudun.

Şirin ləhcəlidi, gülərüzlüdü,
Hər an təzə şeir, təzə sözlüdü.
Hikmət baxışlıdı, hikmət sözlüdü,
Hamıya xoş gəlir sözü Mahmudun.

Adəmlə yaranıb sazı, sənəti,
Dildən dilə düşüb ağılı, mərfəti.
Ay Zəki İslam, sən də yaz həqiqəti,
Qazanıb hörməti özü Mahmudun.

NƏ YAXŞI GƏLDİN

Aşıq Mahmud Qasım oğlu Məmmədov,
Yaman darıxmışdım, nə yaxşı gəldin.
Çıxart köynəyinnən telli sazını –
Deyəndə qımışdın, nə yaxşı gəldin.

Bismillah deyərək sazın köklədin,
Allah, Məhəmməd, Əlidən dedin.
Məni mənnən aldın, ruhən təklədin,
Könlüm təcnisdəydi, nə yaxşı bildin.

Səni and verirəm pirlər pirinə,
“Ruhani” çal, ruhum gəlsin yerinə.
Zəki İslam düşmüş sazın sehrinə,
Alışıb yanmışdım, nə yaxşı gəldin.

Zəki İSLAM

MAHMUDUN

*Böyük ustadımız Aşıq Mahmud Məmmədovun
70 illik yubileyi münasibətilə*

Binədən möhtəşəm yaradıb Tanrı,
Dağlar tək ucadır başı Mahmudun.
Ərlər məclisində telli sazınnan
Nizam qurulubdu işi Mahmudun.

Kim deyər, gülləsi boşdan keçibdir,
Hər ağır kəlməsi daşdan keçibdir.
Neçə-neçə qarlı qışdan keçibdir,
Dözüb tufanlara döşü Mahmudun.

Üzundə görsənir qəlbinin nuru,
Arzusu, niyyəti çeşmədən duru.
Xudaya, ağrıdan, xatadan qoru,
Qoy yüzə yetişsin yaşı Mahmudun.

Altay MƏMMƏDLİ

GƏLİBDİ

Bakıdan üz tutub Təbriz elinə,
Od yurdunun xoş avazı gəlibdi.
Şirin söhbətində aşiq Mahmudun,
Aşiq Ələsgərin sazı gəlibdi.

Gəlişiyənən gətiribdi İmranı,
Çopur Ələsgəri, aşiq Əlixanı.
Azafıyla aşiq Əkbər loğmanı
Keçib Kürdən, Xan Arazdan gəlibdi.

Yoxdu bu dünyadan bir iltiması,
Görəndə qəlbimin silindi pası.
Şahbazi, sözümün budur qıyası,
Sənətimin bahar-yazı gəlibdi.

Səlcuq ŞAHBAZİ

A MAHMUD

Keçsə il yarıdan, payız gəlsə də,
Mənim ürəyimdə yazdı, a Mahmud.
Sənin tək ustada, bir sənətkara
Hər nə qədər yazsam, azdı, a Mahmud.

Haqqı-həqiqətdən ilhamın alan,
Ömrünü, gününü keçirməz yalan.
Əlsəgər babadan bizlərə qalan
Şirin sözdü, telli sazı, a Mahmud.

Hər kimsə boy atsa halal çörəkdən,
Kənar gəzər fitnə-fəsad, kələkdən.
And olsun Allaha, Manaf ürəkdən
Bu saza, söhbətə bazdı, a Mahmud.

Manaf TƏBRİZLİ

AY AŞIQ MAHMUD

Şairlər yanında, ləl bazarında
Sanki bir ümmansan, ay aşiq Mahmud.
Yaradana şükür, görüb anladım,
Nurlu bir insansan, ay aşiq Mahmud.

Mən ürək sındırıb qəlbə dəymərəm,
Bir başım var, hər yetənə əymərəm.
Hər sazı çalana ustad demərəm,
Sənətdə sultansan, ay aşiq Mahmud.

Paxıllıq o qədər çıxıbdır önə,
Çətin ki, bu dünya düşə bir yönə.
Məni qinasalar, deyəcəm yenə,
Sahibi-zamansan, ay aşiq Mahmud.

Dağa bənzəyirsən ahıl çağında,
Dürlü yükün olub göz qabağında.
Bu qoca dünyada, sənət bağında
Güllü-gülüstansan, ay aşiq Mahmud.

Zakir Şəhriyazam, səcdənə gəldim,
Dilqəmə qoşulub dirildim, öldüm.
SİNƏNİN YÜKÜNÜ AÇANDA BİLDİM,
Mülkü Süleymansan, ay aşiq Mahmud.

Zakir ŞƏHRİYAZ

MAHMUD

Sadəlik insana haqq vergisidi,
Sadə insanların gözəli Mahmud.
Ustadlar kəlamın cəm eyləyibsən,
Sinəndə köhnəli, təzəli, Mahmud.

Yaxşı sədan yayılıbdı mahala,
Xoş gəlirsən cavanlara, ahıla,
Arzundur, həmişə toy, şənlik ola,
Məclislərdə meyli-məzəli Mahmud.

Sərrafsan, seçirsən ləli, gövhəri,
Bir kamil ustadsan, dili nəğməli.
Xəstə də unudur dərdi, qəhəri,
Oxuyanda şeiri, qəzəli Mahmud.

Oxuduqca sazda “Təcnis”, “Divani”,
Səsini eşidən olur heyranı.
Məcid deyir, heç olmayıb nöqsanı,
Saz sinədə eli gözəli Mahmud.

Məcid GÖYCƏLİ

GÖRMƏYƏ

Aşıq Mahmuda ithaf edirəm

Çoxdankı arzumdu, ay aşiq Mahmud,
Sizin kimi sənətkarı görməyə.
Gəzmişəm çox ellər, gəzmişəm oba,
Kamil ustad, dağ vüqarı görməyə.

Koroğlu nərəli, pəhləvan Zalı,
Hatəm səxavətli, Yusif kamallı,
Şirin nəğməkarı, bir əhli-halı,
Xoş kamallı düz ilqarı görməyə.

Elşən, çox az gördün belə ustadı,
Şərəflə çəkilir hər yerdə adı.
Sənət yollarında heç yorulmadı,
Nur camallı qeyrət, arı görməyə.

Elşən ŞİNİXLİ

QURBAN OLUM

Aşiq Mahmud mənim dostumdı, həm də elin sənətkarıdı

Səsi şirin, zilli, bəmli,
Xoş avazlı, gözəl səsli.
Aşiq Mahmud mənə bəsdı,
Dost Mahmuda qurban olum.

El-obada bir sədd qoydun,
Dostluğunda mətin oldun.
Sənətindən ilham aldın,
Dost Mahmuda qurban olum.

Tanrıverdi heyran qaldı,
Sanki tərlan şikar aldı.
Bir “Hüseyni” hava çaldı,
Dost Mahmuda qurban olum.

Tanrıverdi ŞINIXLI

AŞIQ MAHMUD OXUYANDA

Məclislərə yaraşıqdır,
Adlı-sanlı bir aşıqdır,
Üzundə nur, gur işıqdır,
Həyat gülür həmin anda –
Aşiq Mahmud oxuyanda.

Nə sehir var bu xoş səsdə,
Həmi zildə, həmi pəsdə.
Bülbül də susur qəfəsdə,
Bədəndə oynayır qan da –
Aşiq Mahmud oxuyanda.

Bulaqlardan içib gəlib,
Sınaqlardan keçib gəlib,
Bu sənəti seçib gəlib,
Gülür halı pərişan da –
Aşiq Mahmud oxuyanda.

Dastan yatır sinəsində,
Durub sənət zirvəsində.
Koroğludu nərəsində,
Lərzə gəlir bəy də, xan da –
Aşiq Mahmud oxuyanda.

Nazim heyran bu xoş səsə,
Qismət olmur bu, hər kəsə.
Naxoş da gəlir həvəsə,
Ruh oynayır o dəm canda –
Aşiq Mahmud oxuyanda.

Nazim ƏHMƏDOĞLU

AY USTAD

Ustad aşığı Mahmud Məmmədova

Səhrada naşı səyyaham,
Göstər mənə yol, ay ustad.
Qırılıb qolum-qanadım,
Sən təbibim ol, ay ustad.

Bu sənətin hikməti nə,
Baş əymişəm qüdrətinə.
Düşüb hər sözün sehrinə,
Qul olmuşam, qul, ay ustad.

Qaytar məni naşı yoldan,
Deyim, şükür, doğuldu dan.
Sən atam ol, olum balan,
Boldu qəmim, bol, ay ustad.

Həqiqətin gülsün üzü,
Yar olsun Tanrının özü.
Bir işıqdı ustad sözü,
Gözümdə nur ol, ay ustad.

Həqiqət ŞİNİXLİ

MAHMUD

İlham verdi əlimdəki qələmə,
Saz apardı məni başqa aləmə.
Aşiq Mahmud sözüm yayar aləmə,
Yaşadar ellərdə ustadım məni.

Ustadlardan söz salıban danışdı,
Xəyalım dolanıb ürək alışdı.
Sevinc-kədər bir-birinə qarışdı,
Dillərdə yaşadır ustadım məni.

Əsədi, Mirzəni tez-tez anır o,
İlhamını Azaflıdan alır o.
Aşiq Hüseyini xatırlayıb yanır o,
Oxuyar zillərdə ustadım məni.

Dilarə GİRZANLI

**ASIQ MAHMUDUN POETİK
YARADICILIĞINDAN NÜMUNƏLƏR**

GƏRAYLILAR

AZƏRBAYCANIM

Cənnət məkanım –
Azərbaycanım!
Gülsün hər yanın –
Azərbaycanım!

Nəbi qeyrətli,
Həcər ismətli,
Şirin söhbətli
Azərbaycanım!

Gözəl zamandı,
Aləm heyrandı.
Hər yan gülşəndi –
Azərbaycanım!

MÜQƏDDƏS SAZIM MƏNİM

Saz mənim sənətimdi,
Şanımdı, şöhrətimdi.
Hər yedə hörmətimdi
Müqəddəs sazım mənim.

Saz mənim ürəyimdi,
Arzumdu diləyimdi.
Qəlbimdə mələyimdi
Müqəddəs sazım mənim.

Saz mənim həmdəmətimdi,
Həm zilim, həm bəmətimdi.
“Kərəmi”m, “Dilqəmi”mdi
Müqəddəs sazım mənim.

Mahmud, saz qüdrətimdi,
“Cəngi”mdi, “Heyrati”mdi.
Birliyim, vəhdətimdi,
Müqəddəs sazım mənim.

BAXIN

Aşıq İsfəndiyarın 75 illiyinə

Əzəmətli bu məclisdə
Aşığa, ozana baxın.
Aşıq İsfəndiyar sənətinə,
Verilən ad-sana baxın.

Qaydırıq özümüzə,
Sazımıza-sözümüzə,
Dövrən gülür üzümüzə,
Bu gözəl zamana baxın.

Ustadı atası oldu,
Sənətin sirrinə daldı,
Xalq aşığı adını aldı,
Bu şöhrətə, şana baxın.

Şən yaşatdı illər onu,
Alqışladı dillər onu,
Unudarmı ellər onu,
Bu əhdə, peymanə baxın.

Mahmudun əziz qardaşı,
Qəlbi təmiz dağ havası.
Bu məclisin xoş sədası,
Yayılan hər yana baxın.

QARDAŞ

Həkim, professor İsaq Mustafayevin 60 illiyinə

Altmış yaşın çox mübarək,
Ömrün çatsın yüzə, qardaş.
Özün həkim, oğlun həkim,
Gəlməsəyən gözə, qardaş.

Əsirgəmə zəhmətini,
Ellər bilir qiymətini.
Bu həkimlik sənətini
Allah verib sizə, qardaş.

Adı İsaq Qaraxanlı,
Qəlbi təmiz, istiqanlı.
Mahmud deyir, adlı-sanlı
Bu vətəndə gəz, a qardaş.

QİSMƏTİNİ ONDAN İSTƏ

İxlas bağla min bir ada,
Qismətini ondan istə.
Bir iş görmək istəyəndə,
Nüsrətini ondan istə.

Ağlın qalib gəlsin nəfsə,
Tale bürcün düşməz nəsə.
İmdad edən hər bir kəsə,
Qüdrətini ondan istə.

Aşıq Mahmud, ölüm haqdı,
Heç kim bilmir o nə vaxtdı.
Sorğu-sual olan vaxtı
Şəfqətini ondan istə.

TƏQVALILAR SIRASINDA

Könül, haqqa ixlas bağla,
Təqvalılar sırasında.
Calış, həmişə yerin olsun,
Müttəqilər arasında.

Zikir eylə, təkbir səslə,
Sübhan Allah de, həvəslə.
Dinlər içində din bəslə,
Ol dünyanın harasında.

Tut orucun, qıl namazın,
Pis işlərdən qorun, yazın.
Ay Mahmud, qalmasın gözün
Bu dünyanın parasında.

BAY OLARMI

Qəlbi xain olan adam
Bu dünyada bay olarmı?
Haqqa inamı olmayan,
Haqdan ona pay olarmı?

Hər kəlməsi acı olan,
Yetmiş, səksən yaşı olan,
Sənətində naşı olan,
Ustadlara tay olarmı?

Özünən bədgüman olan,
Xəcil olar o hər zaman.
Aşıq Mahmud, etmə güman,
Onnan haqqı-say olarmı?

AĞLIN OLSUN

Çuğulun sözüylə dostdan
Küsməginən, ağlin olsun.
Arada xətir-hörməti
Kəsməginən, ağlin olsun.

İmkan düşəndə əlinə,
Köməyin dəysin elinə.
Amandı, şeytan felinə
Düşməginən, ağlin olsun.

Dostunu keçir ələkdən,
Ona inan saf ürəkdən.
Mahmud deyər, duz-çörəkdən
Keçməginən, ağlin olsun.

O, GÖZƏLLƏR GÖZƏLİDİ

Bu dünya fani deyil,
O dünyanın təməlidi.
Altı günə xəlq eyləyib,
Yaradanın öz əlidi.

Nə gözəldi Həccə getmək,
Kəbəni ziyarət etmək.
Cənnət, cəhənnəmə getmək
Hər insanın əməlidi.

Fail yaradıbdı səni,
Mahmud, çaşma yol-ərkanı.
Unutma qadir Sübhanı,
O, gözəllər gözəlidi.

BAYRAM GÜNLƏRİ

Yarım məndən söz istədi,
Təzə, bayram günləri.
Dedim, gətir süfrəmizi
Bəzə, bayram günləri.

Min bir işvə-naz eylədi,
Dünya güldü gözümdə.
Qorxum budur, yarım gələ
Gözə, bayram günləri.

Dedi, mənim könlüm istər
Gözəlləmə, bağlama.
Dedim, xanım, bağlanarsan,
Özünə bel bağlama.
Dedi, hər nə sözün varsa,
De, sinəndə saxlama.
Dedim, onda qoy başlasın
Məzə bayram günləri.

Dedi, aşıq, mən olmasam,
Bəs, nazını kim çəkər?!
Dedim, hələ əsirgəmə,
Mahmuda sən qayğı göstər.
Dedi, halın necə olar,
Mən küsüb getsəm əgər?
Dedim, onda aləm gülər
Bizə bayram günləri.

GÖZƏLİM

Hər an gözümün önündə
Surətindi, ay gözəlim.
Bil, məni məftun eyləyən
İsmətindi, ay gözəlim.

Gülərüzlü, zərif qadın,
Gözdə qalmasın muradın.
Pak vicdanın, təmiz adın
Şöhrətindi, ay gözəlim.

Sənsən mənim din-imanım,
Məhəbbətim, şöhrət-şanım.
Mahmud deyər, var bir canım,
Qismətindi, ay gözəlim.

MƏRDƏ MƏNİ

Yaradıbsan, yaradanım,
Qoymaginən darda məni.
İşimi salma namərdə,
Möhtac eylə mərdə məni.

Zərrə qədər salsan nəzər,
Tutmaz məni qəza-qədər.
Uzaq olar qəhər, kədər,
Tapar şöhrət, var da məni.

Aşırıq Mahmud, haqqı tanı,
Unutma dini-imnayı.
Xoş keçərsə güzəranı,
Əzizləyər yar da məni.

OLARSAN

Mən çox dedim, az eşitdin,
Bir gün peşiman olarsan.
Günahını başa düşüb,
Halı pərişan olarsan.

Dedim, düşmə kəc xəyala,
Zəhər qatma şirin bala.
Mənə həsrət qala-qala,
Çətin, qəlbi şən olarsan.

Eşit Mahmudun sözünü,
Hər vaxt söyləyər düzünü.
Küsüb, zay etmə özünü,
Axır barışan olarsan.

QURBAN OLUM

Gah qəzəbli, gah mehriban,
Baxışına qurban olum.
Ağ üzündə qoşa xalın
Naxışına qurban olum.

Eşqin min cür bəlası var,
Sevinci var, naləsi var.
Vüsalının şəfası var,
Baxışına qurban olum.

Mahmud, nələr çəkib başın,
Müştağıyam qələm qaşın.
Şəhla gözdən axan yaşın
Axışına qurban olum.

OLAN YERDƏ

Çiy kərpicdən bina yapma,
Mədən daşı olan yerdə.
Ziyan çəkər ev yiyəsi,
Bənnə naşı olan yerdə.

Qonşudan gələn pay olmaz,
Qarnı doyar, gözü doymaz.
Adam var ki, plov yeməz,
Balıq başı olan yerdə.

Mahmud dünya malın neylər,
Dürlü kəlamını söylər.
Üzüyü qiymətli eylər,
Almaz qaşı olan yerdə.

GƏLƏR

Ustadın yolunu saxla,
Bax, Allahın xoşuna gələr.
Qəlb açılar, üzü gülər,
Bax, Allahın xoşuna gələr.

Qocalsa da, huşu cəmdi,
Söz-söhbəti bir aləmdi.
Təmənnası ehtiramdı,
Bax, Allahın xoşuna gələr.

Dünya tamam möcüzələr,
Mahmud, gözün gördü nələr.
De, yaxşısın Allah bilər,
Bax, Allahın xoşuna gələr.

QOŞMALAR

LƏYAQƏTİM VAR

Ürəyimə təpər, dizimə taqət,
Allahın verdiyi əmanətim var.
Yetmiş beş yaşında hər işə qadir,
Demərəm heç zaman, cəsarətim var.

Sövq etmə, ey könül, dünya malına,
Uyma qumaşına, yaşıl, alına.
Qarışma heç kimin qeylü-qalına,
Könlü xoş eyləyən saz sənətim var.

Güvənmə heç zaman var-dövlətinə,
Güvən əməlinə, səxavətinə.
“Bəli” deyən yoxsa söz-söhbətinə,
Düşünüb danışmaq qənaətim var.

Peyğəmbər hüsnündə hikmətə bir bax,
Hesabında çaşdı Qasımı Lərzaq.
Sən məni yaratdın hesabdar xəllac,
Sənin mələyinəm, şücaətim var.

Qışa ehtiyat gör yaz zamanında,
Mahmud, saxla oxu öz kamanında.
Mərd xətər yetirməz zənən yanında,
Mən namərd deyiləm, ləyaqətim var.

VƏTƏNİM

Sərvətin, nemətin tükənməz olsun,
Əbədi müstəqil yaşa, Vətənim!
Sənə xor baxanın kor olsun gözü,
Sürginən dövrənin başa, Vətənim!

Azərbaycan yeni Azərbaycandı,
Şəhəri kəndi də cənnət-məkandı.
Dövlətin başçısı dahi İlhamdı,
Dəyməsin dırnağın daşa, Vətənim!

Ulu öndər yadigarı var olsun,
Oğlu-qızı daim bəxtiyar olsun.
Ay Mahmud, xalqımız səfərbər olsun,
Yazılsın tarixdə başa, Vətənim!

AŞIQ ƏLƏSGƏR

Ustadın 150 illik yunileyi münasibəti ilə

Gözəl səhnəmizə, bu şən məclisə,
Ay dostlar, xoş gəlib Aşiq Ələssgər.
Odlu sinəsinə basıb sazını,
Dünyaya səs salıb Aşiq Ələsgər.

Aşıqlar gəlibdi söz öyrənməyə,
“Divani”, “Təcnis”i düz öyrənməyə.
Həzin-həzin çalıb saz öyrənməyə
Bir səbəbkar olub Aşiq Ələsgər.

Adı hey dolaşır şəhərdə, kənddə,
Ona çatan varmı heç şeiriyətdə?!
Ay Mahmud, kök atıb bu məmləkətdə,
Dərin bir iz salıb Aşiq Ələsgər.

ZƏLİMXAN GEDİR

Xalq şairi Zəlimxanın dəfn mərasimində deyilən söz

Gəlin, vidalaşın, ellər-obalar,
Bu gün aramızdan Zəlimxan gedir.
Cavahir kəliməli, ləl xiridarlı,
Hər sözü-söhbəti bir ümman gedir.

Nitqi zülal, imran dilli şairim,
İrana, Turana bəlli şairim,
Sinəsi kövhərli, ləlli şairim,
Sənət dünyasında süxəndan gedir.

Deyirdin ayrılıq hər şeydən çətin,
Bu vaxtsız ayrılıq oldu qismətin.
Mahmudu yandırar sənin həsrətin,
Öluncə qəlbimdə bu hicran gedir,
Xalqın sevimlisi Zəlimxan gedir.

SƏNƏ

Aşıq Şəmşirin 80 illiyinə

Sənət sarayının kamil ustadı,
Qüdrətdən bəxş olub bu sənət sənə.
Layiqsən dövlətin verdiyi ada,
Yaraşır bu şərəf, bu şöhrət sənə.

Cavanşir nəsilli, dağlar oğlusan,
Səksən yaşda hələ təbi çağlısan.
Şeirə, sənətə elə bağlısan,
Nəsim olub bu ad, səadət sənə.

Büdrəmədin heç vaxt söz meydanında,
“Ceyran bulağı”nda, Səməd yanında.
Dəyanət var vücudunda, qanında,
Mahmudam, eylərəm ziyarət sənə.

USTAD

Ustadım Aşıq İmrana

Əziz gəldin, əziz getdin dünyadan,
Qəlbimizdə varsan hər zaman, ustad.
Bir neçə havalar səndən yadigar,
Eylədin sənətə ərməğan, ustad.

Könül şadlanırdı telli sazından,
Dinləyən doymazdı xoş avazından.
“Göyçəgülü” gözəllərin nazından,
Xoş ovqat gətirən mehriban ustad.

Aşıq İmran bir bəstəkar şairdi,
Cəm aşıqlar onu ustad sayırdı.
Vaxtsız əcəl nə tez bizdən ayırdı,
Mahmudun qəlbində xoş zəban ustad.

SORĞU-SUAL QABAQDADI

Hər nəyin var, bu dünyada qalacaq,
Axirəti qazan, ey aqıl insan.
Hər zaman zikr eylə, haqqı unutma,
Çatar imdadına sahibi-zaman.

Dünyanın bəzəyi insan xilqəti,
Şairlər kəlamı məclis zinəti.
Özün əməlinlə qazan cənnəti,
Unutma heç zaman, əlindəykən can.

İnsan ölər, torpaq çəkər kamına,
Ruh da uçub gedər öz məqamına.
Güman qalıb, Mahmud, haqq divanına,
Sorgu-sual qabaqdadı, bax, inan.

GƏLMİŞƏM

Tovuzda Qərib Seyidin ziyarətində deyilmişdir

Qəriblər ağası, ya Qərib Seyid,
Huzuruna ziyarətə gəlmişəm.
Cəddi peyğəmbərim, cəddinə qurban,
Qəbul eylə, ibadətə gəlmişəm.

Sən məni qoymadın darda, dəmanda,
Yetirsən dadıma hər bir zamanda.
Çox möcüzələr görmüşəm, ay ağa, səndə,
Qurbanımla canım fəda, gəlmişəm.

Mahmudun qəlbində, dilində əzbər,
Peyğəmbər nəslisən, ey tacı-sərvər.
Göydə Allah, yerdə sənsən xilaskar,
Ağa, sənə inayətə gəlmişəm.

OLUR

Nəvələr və balalar üçün deyilib

Balalar, nəvələr bizə gələndə,
Bax, onda babanın kefi saz olur.
İstər payız olsun, istər qış olsun,
Mənim üçün bahar olur, yaz olur.

Həzz alıram nəvələrin özündən,
Doymaq olmur dadlı-duzlu sözündən.
Sevincimdən yaş da gəlir gözümdən,
Onda mənim dərdi-qəmim az olur.

Mahmud fəxr eyləyir barı görəndə,
Dağlar vüqarlanır qarı görəndə.
Nə vaxt baba əlidolu gələndə,
Nənə pərvazlanır, sərfinaz olur.

İSTƏ MƏTLƏBİNİ

Dərsini alginən elmi-ayətdən,
Ədəb-ərkan götür kamil Ustadan.

Zəhmətdir əsası elmin, sənətin,
Bihudə getməynən sən bu həyatdan.

Təriqət, şəriət belə buyurur,
Sədəqə xümsü ver, qalma zəkətdən.

Ay Mahmud, zikr eylə qəlbində hər an,
İstə mətləbini o min bir addan.

HEÇ OLDU GETDİ

Təmkinli babalar, aqil atalar,
Müqəddəs telli saz puç oldu getdi.
Qızıldan qiymətli hikmətli sözlər,
Nadanlar yanında heç oldu getdi.

Kişilər kişitək dura bilmədi,
Sürüb köhlənini yora bilmədi,
Düşmən qılıncı vura bilmədi,
Sərsəri dolandı, gic oldu getdi.

Bir zamanlar ilqar, iman var idi,
Haqqa, ədalətə inam var idi,
Mahmudu ellərdə anan var idi,
Onlar da görünmür, heç oldu getdi.

İNSAN

Təğdirə tədbir yox, yazıya pozu,
Şükür eylə Allaha hər səhər, insan.
Nə qismətdir, görəcəksən həyatda,
Çəkməynən nə fikir, nə qəhər, insan.

Tamahkarı şeytan yoldan çaşdırar,
Fitnə verər, aləmi qarışdırar.
Adam var, bir sözlə qan barışdırar,
Var olsun dünyada bu təhər insan.

Ay Mahmud, tez keçdi ömrün baharı,
O zaman bilməzdin qəmi, qübarı.
Dünyada qalacaq dünyanın varı,
O dünyanı qazan mötəbər, insan.

QOHUMA ZALIM OLMA

Qohuma zalım olan qoy zalım olsun,
Əksini tənəzzül olanda bilər.
Dar ayaqda qohm-qardaş axtarar,
Başı qoltuq altda qalanda bilər.

Qohuma zalım bir ayə var Quranda,
Bəşər üçün min ayə var Quranda.
Qohum azıb bir-birini qıranda,
İsrafil surunu çalnda bilər.

Dalaşar, barışar, insan öc olmaz,
Aqil adam haqq yolundan gəc olmaz.
Aşiq Mahmud, arxasıza güc olmaz,
İkiəlli başına döyəndə bilər.

BƏS EYLƏR

Səxavət gözləmə namərddən, könül,
Allah verən qismət sənə bəs eylər.
Sənətinlə qazandığın şan-şöhrət,
Xalq yanında hörmət sənə bəs eylər.

Nə alçalar, nə ac qalar sənətkar,
Kim apardı bu dünyadan sərvət, var.
Baş ucaldar təmiz vicdan, namus, ar,
Ellər verən qismət sənə bəs eylər.

Ömrün baharında qaynadım coşdum,
Sənət yollarında zirvələr aşdım.
Çalışdım, ustadlar sanına düşdüm,
Ay Mahmud, bu şöhrət sənə bəs eylər.

UZAQ OLSUN SƏNDƏN XATA

Oğlum Fərman dənizə işə gedən zaman deyilib

Deyirsən dənizə işə gedirəm,
Oğlum, sığın min bir ada, getginən.
Dilində zikr eylə qadir Allahı,
O, yetəndi minbir ada getginən.

Hər namaz üstündə aylərəm dua,
Möminün imanı təqvadır, təqva.
Allahın əzizi, o pənci-əla,
Köməyin olsun imamzadə, getginən.

Səfərin uğurlu, ruzulu olsun,
Qəlbində xoş niyyət, arzulu olsun.
Atan sənnən həmişə razı olsun,
Uzaq olsun sənnən xata, getginən.

ALLAHDI

İnsansan, heç kimə ucadan baxma,
Aləmə ucadan baxan Allahdı.
Dünyada hər kəsi işinə görə,
Qaldıran Allahdı, yıxan Allahdı.

Varın var, yoxsula səxavət eylə,
Qəribə, mehmana xoş xidmət eylə,
Haqqın dərgahına ibadət eylə,
Tərəqqi çarpazın taxan Allahdı.

Mahmud görüb təkəbbürün sonunu,
Görmədim, bay ola heç vaxt xaini.
Kim itirsə haqqı, haqı-sayını,
Yanan çırağını yaxan Allahdı.

DÖZƏ BİLMİRƏM

Tərəqqidən tənəzzülə düşmüşəm,
Bu müşkül halıma dözə bilmirəm.
Ağlıma gəlməyən başıma gəldi,
Tutdu məni qəhri-qəza, bilmirəm.

Çoxları bəyənmir aşığı, sazı,
Hikmətli kəlamı, bu xoş avazı.
Ömrün çoxu gedib, qalıbdı azı,
Çıxaram-çıxmaram yaza, bilmirəm.

Yaman bəd gəlibdi zaman, ay Allah,
Libasın dəyişib zənən, ay Allah.
Anlamır Mahmudu nadan, ay Allah,
Nə qandırım anlamaza, bilmirəm.

GETDİ

Həyat yoldaşım dünyasını dəyişəndə

Qırx üç il həmdəmin, ömür yoldaşım
Yumdu gözlərini bir anda, getdi.
Oğlu-qızı “Ana” deyib, ağladı,
Qarlı qış günündə, boranda getdi.

Bilirdim dərdinin dəvası yoxdu,
Həkimin, loğmanın şəfası yoxdu.
Onsuz da dünyanın vəfası yoxdu,
Yollar qıçlarını yoranda getdi.

Ana oldu, nənə oldu bəxtəvər,
“Nənəm hanı”, - nəvəm deyir hər səhər.
Dinəmmirəm, məni boğur qəm-kədər,
Mahmud, o ağ günlər, dövrən da getdi.

ZİYARƏT OLAR

Adam var, üz-üzə heç gəlməyəsən,
Adam var, görüşü ziyarət olar.
Adam var, ucundan çəkərsən bəla,
Adam var, dar gündə dəyanət olar.

Adam var, adıyla ucalar övlad,
Adam var, adıyla puç olar övlad.
Adam var, bir eli eyləyər abad,
Adam var, elinə xəyanət olar.

Adam var, ay Mahmud, yetkin kamallı,
Adam var, çaşqındı, müdəm xəyallı.
Adam var, kəlməsi ləldən bahalı,
Adam var, hər sözü cinayət olar.

GÖZƏL

Dahilər məskəni ana yurdumun,
Qışı da gözəldi, yazı da gözəl.
Şöhrətini yayaq bütün dünyaya,
Oğlu da gözəldi, qızı da gözəl.

Min cür sərvəti var, min cür neməti,
Zəhmətilə qazanır insan şöhrəti.
Al bayraqlar əməyinin qiyməti,
İşi də gözəldi, sözü də gözəl.

Vətənimin tükənməyən varı var,
Hər fəsilin nübarı var, barı var.
Ay Mahmud, xalqımın kaman, tarı var,
Ozanı da gözəl, sazı da gözəl.

**ŞÖHRƏT GƏTİRDİ
MƏNƏ SƏNƏTİM**

Qulluq etdim, ustadımdan dərslə aldım,
Gətirdi şan-şöhrət mənə sənətim.
Günbəgündən yaşa doldum, azaldı
Qolumda qüvvətim, dizdə taqətim.

Bağban oldum, bağ becərdim bar üçün,
Əfsanə çalışdım dövlət-var üçün.
Ömrümü sərf etdim övladlar üçün,
Onlar da bildilər qədir-qiymətim.

Mahmud, səfa sürdün cavan çağında,
Gün keçirdin aranında, dağında.
Elin məclisində, toy yığnağında,
Xoş xatirə qaldı sözümlə, söhbətim.

DÜNYADA

Nə gözəl yaradıb gözəl Yaradan,
Gözəl, gəlməyəsən gözə dünyada.
Gözəl olan gözəl adın gözləyər,
Gözəl də gəşt edə gəzə dünyada.

Adın da gözəldi, özün də gözəl,
Yaranıb qoşa xal üzündə, gözəl.
Tərifin də gözəl, sözün də gözəl,
Layiqsən dastana, saza dünyada.

Bəxş eyləyib sənə ol kərəm kanı,
Hüsnün mat eyləyir görən insanı.
Mahmudam, kəsərəm qada-qurbanı,
Görməyəsən qəhri-qəza dünyada.

OLARSA

Zindanda olsan da, əsər eyləməz,
Evində vəfalı yarın olarsa.
Dar gündə dostların yetər dadına,
Düz ilqarın, etibarın olarsa.

Allah versə, ruzin daş üstə gələr,
Taleyin hər zaman üzünə gülər.
Silinər qəlbindən qara kölgələr,
Zərrə qədər intizarın olarsa.

Eşit sözlərimi, sən düşün dərin,
Həyatda kim verər qardaşın yerin?!
Ay Mahmud, harayla mərdlərin pirin,
Yetər imdada, ah-zarın olarsa.

GƏLMİŞƏM

Ağbulaq beşiyim olub əzəldən,
Halal südün əmib cana gəlmişəm.
Anamın o isti qucağında mən
Böyümüşəm, ətə-qana gəlmişəm.

Körpə vaxtı tez ayrıldım elimdən,
Gözəl adı heç düşməyib dilimdən.
Uzaq düşmək betər olur ölümdən,
Görüşəndə din-imana gəlmişəm.

Dağı-daşı mənə həyan Ağbulaq,
Adı-sanı elə bəyan Ağbulaq.
Mən Mahmudam, gəzsəm ha yan, Ağbulaq,
Ziyarətə bu məkana gəlmişəm.

ƏLVİDA

A dağlar, bir ömür yaşadım sizdə,
Cığırım əlvida, izim əlvida.
Ağır elim-obam, salamat qalın,
Oğulum, əlvida, qızım, əlvida.

Qalmadı gözlərim dünya varında,
Sədaqətli oldum dost ilqarında.
Ağladım yerində, güldüm yerində,
Söhbətim, əlvida, sözüm, əlvida.

İnsan əmanətədi, dünya baqidi,
Nədən, insan bir-birinə yağıdı.
Ay Mahmud, ömrünün xəzan çağıdı,
Sənətim, əlvida, sazım, əlvida.

QOŞA MİSRALAR

Göylərə dəysə də insanın başı,
Sirrini bilmək olmaz qoca dünyanın.

Xəta əskik olmaz ağılsız başdan,
Kar çıxmaz insana qaldan, savaşıdan.

İnsanı pis yola aparar tamah,
Pis yolun yolçusu çəkər aman, ah.

Pislərdən xəyanət görməsə bəndə,
Qiyət verə bilməz yəqin ki, mərdə.

Acıdil olsa da insan dünyada,
Dilinin ucundan gedəcək bada.

Həyatı dərk edib, düşünsən əgər,
Mahmud, ömrün-günün mənalı keçər.

BİR ANIM MƏNİM

Günüm aya, ayım ilə dönübdü,
Sənsiz xoş keçmir bir anim mənim.
Arzularım pünhan qaldı qəlbimdə,
Hədər oldu əhdi-peymanım mənim.

Çox aşıqlar kam almadı yarından,
Kərəm oda yandı eşqin narından.
Mən də ayrı düşdüm öz dildarımdan,
Yanmır əhvalıma yananım mənim.

Ay Mahmud, sevənlər yetmir vüsala,
Ömrü boyu qəlbi yanır bu hala.
Mən özüm də eşqə oldum mübtəla,
Cida düşdü canı yananım mənim.

DEYƏRDİM

Xoşbəxt kimdi, kimsə soruşsa məndən,
Təmiz adı, sağlam canı deyərdim.
Kim saxlasa ata-ana yolunu,
Bəxtiyardı o insanı, deyərdim.

Nəyi görməyəsən, nəyi görəsən,
Nəyi deməyəsən, nəyi deyəsən,
Hamı üçün xoş günləri dilə sən,
Onda vardı saf vicdanı deyərdim.

Qəlbinin payıdı övladda, var da,
Görmədim şan-şöhrət bir qəlbidarda.
Mahmud, çal sazını toyda, mağarda,
Qismət edib ol sübhani, deyərdim.

BƏS EYLƏR

Səxavət gözləmə namərddən, könül,
Allah verən qismət sənə bəs eylər.
Telli sazla qazandığın şan-şöhrət,
Xalq yanında hörmət sənə bəs eylər.

Nə alçalar, nə ac qalar sənətkar,
Kim apardı bu dünyadan sərvət, var?
Baş ucaldar təmiz vicdan, təmiz ar,
El verdiyi qiymət sənə bəs eylər.

Ömrün baharında qaynadım, coşdum,
Sənət aləmində zirvələr aşdım.
Çalışdım, aşıqlar sanına düşdüm,
Ay Mahmud, bu şöhrət sənə bəs eylər.

ATANIN ÖVLADLARA TÖVSIYƏSİ

Öz atalıq borcumu mən,
Övladlara yetirmişəm.
Artıq yetmiş yaşındayam,
Var qüvvəmi itirmişəm.

Gecə-gündüz çəkdim cəfa,
Övladlarım görsün səfa.
Canım deyir, bəsdir daha,
Mən işimi bitirmişəm.

Mahmud deyir, qocalmışam,
Sənətimlə ucalmışam.
Ustaplardan dərs almışam,
Ədəb-ərkan götürmüşəm.

YAR SƏNDƏN AYRI

Deyirsən gedirəm, canım-ciyərim,
Yaşaya bilmirəm, bil, səndən ayrı.
Məni həsrət qoysan gül camalına,
Axar gözlərimdən sel, səndən ayrı.

Xoş qədəmli baharımsan, gülümsən,
Çəmənimsən, çiçəyimsən, gülümsən.
Nə ki varam, bu qəlbimdəm, gülüm sən,
Bağçamızda solar gül səndən ayrı.

Əhdi-peyman eyləmişim, ay yarım,
Vaxt tamam olmağa qalıb ayyırım.
Mahmud ilə deyib-gülən, ay yarım,
Bil ki, deyib-gülməz dil, səndən ayrı.

OLSUN

Sülh, səadət, təmiz dostluq naminə
Hər insanın gərək xidməti olsun.
Elə bir bağ sal ki, doğma yurdunda,
Hər meyvənin tamı, ləzzəti olsun.

“Haqq əmək itirməz”, - atalar deyib,
Nahaqqı həmişə həqiqət əyib.
Kəm baxma xalqına, eyibdir, eyib,
Saf əməyin, bir də tinətin olsun.

Xeyirxah ol, nəf görsünlər sözündən,
Namərd olan düşər elin gözündən.
Mahmud, çalış ocağının közündən
Ocaq yansın, eldə hörmətin olsun.

XAN OLAR

Qadir Allah nəzər salsa bir kəsə,
Günbəgün ucalar, axır xan olar.
Xoş gələr hər sözü elə-obaya,
Şirindilli, həm də xoşzəban olar.

İşin düzsə, qış ayları yaz olar,
Şairdən nişanə bircə söz olar.
Əsil insan ilqarına düz olar,
Fəqirə, yoxsula mehriban olar.

Talesiz bir insan əfsanə yaşar,
Dərdi-qəmi artar, həddindən aşar.
Qəlbi qara olar, hey əsər, coşar,
Kəlməsi ah-vaylı, bağı qan olar.

Bağban ol, bağının barını ye sən,
Sınanmış dostuna sirrini de sən.
Mahmud, sözlərini həqiqət de sən,
Nəsihət söz xalq yanında san olar.

ƏVVƏLKİ GÜNLƏRİMDƏ

Yaxşı günlər gördüm, dövranlar sürdüm,
Dünyadan köçəydim o günlərdə mən.
İndiki zamanın nadanlarını
Tapdayıb keçəydim o günlərdə mən.

Qurban kəsilərdi getdiyim toyda,
Arzular, niyyətlər etdiyim toyda.
Alnımın tərini tökdüyüm toyda,
Dost-tanış seçəydim o günlərdə mən.

Sonradan pul tapan dönürsə xana,
Arvadlar çıxırsa indi meydana,
Mahmud, sənin deyil indi zamana,
Kaş zəhər içəydim o günlərdə mən.

USTAD DƏRSİ

Ustad görməyən aşıqlara

Ustadsız aşıqlar gözəl sənəti
Çalıb-oxuyurlar dəli-tərsinə.
Səsin var, qulluq et kamil ustada,
Fikir ver fəhminə, ustad dərsinə.

Ələsgərin dərya idi kamalı,
Olmuşdu dünyada çox şeydən halı.
Aşığın aşıq tək budur amalı,
Hünərin var, gir meydana, gər sinə.

Hər sənətin sənətkarı gözəldi,
Qiymət verən xiridarı gözəldi.
Xoşbəxt o kəsdir ki, yarı gözəldi,
Mahmud, dönməz gül köksünə xar sinə.

DİVANİLƏR

MIN ŞÜKÜR

Bu qəlbimdən qəmi sildi,
Ol Xudaya min şükür.
İşimi sahman eylədi,
Saldı saya, min şükür.
Sənətimin qüdrətiynən
Çatdım şana-şöhrətə.
Həmd olsun cəlalına,
O mövlaya min şükür.

Bu dünyanın əşrəfid
Hər bir insan xılqəti.
Cismi yoxkən ruh yarandı,
O dünyanın isbatı.
Hər bir kəsə qəlbə görə
Allah verir qisməti.
Həm adildi, həm qadirdi,
Mürtəzaya min şükür.

Gəl biçarə aşiq Mahmud,
Dünya fanidi, tanı.
Neçə şahlar, sərkərdələr
Göstər, görünmür, hanı?
Arzular başa çatınca
Əcəl verməz amanı.
Bu dünyadan kar görmədim,
Ol üqbaya min şükür.

YA ƏLİ

Heç kimə gəlmir gümanım,
Yetiş dada, ya Əli!
Ümidimsən, pənahımsan,
Canım fəda, ya Əli!
Zərrə qədər nəzər salsan,
Müşkül işim düzələr.
Sidqi-dilnən sığınmışam
Min bir ada, ya Əli!

On bir imamın atası,
Ol Xudanın şirisən.
Baş əydiyim pənc-əlanın
İstəklisi – birisən.
Xızırınan mərcə girdin,
Əyan etdin sirri sən.
Möcüzənə şəkk eyləyən
Gedər bada, ya Əli!

Peyğəmbərin kəlamıdı,
“Sirii-Sübhanım”, - dedi.
Dinimizin dirəyisən,
“Şiri-yazdanım”, - dedi.
Fatimənin halalısan,
“Şahi-mərdanım”, - dedi.
Ustadların ustadısan,
Şiri-xuda, ya Əli!

Şükür olsun kərəminə,
Hər şey sənə əyandı.
Əl uzatdım dərgahına,
Yatan bəxtim oyandı.
Aşıq Mahmud Qasım oğlu
Həqiqəti yayandı.
Əl üzmərəm ətəyindən,
Çat imdada, ya Əli!

DİVANİ

Aşıq meydana girəndə
Oxusun “Divanı” gərək.
Nəzər salsın hər tərəfə,
Dolansın meydanı gərək.
Sazın-sözün qüdrətini
Göstərsin məclis əhlinə.
Sərraf gözlə təyin etsin
Yaxşını, yamanı gərək.

O bildiyi dastanları
Məclisə əyan eyləsin.
Elə süsənbər danışsın,
Hamını heyran eyləsin.
Gah “Hicranı” havasında,
Gah “Şəbi-hicran” eyləsin.
Haqq aşığı unutmasın
Ol şahı-mərdanı gərək.

“Şahsevəni” şaha döndü
Kamandarın səsində.
Saraçlı aşiq Hüseyin
“Kərəmi”nin həvəsində.
Aşıq Əmrah oxuyurdu
“Mansırı”nı öz şivəsində.
Aşıq gərək unutmasın
“Osmanı divanı” gərək.

“Azafli dübeyti” ilə
“Qoca qartal” dilə düşdü.
Azaflının gəraylısı
Tez yayıldı, elə düşdü.
“Sahibi”, “Ağbulağı”,

“Səlminazi” zilə düşdü.
Bu havalar yada salsın
Aşiq İmranı gərək.

Qaracaoğlan “Qaraçı”nı
Elə ərməğan eylədi.
Şah pərdənin şahı oldu,
Sazda bir tüğyan eylədi.
“Qəhrəmanı” dilə gəldi,
“Mənəm-mənəm” söylədi:
Məndə hökmən dilə gəlsin
Xalqın qəhrəmanı gərək.

“Dübeyti” dillər əzəbəri,
“Zarınıcı” yaddan çıxmasın.
“Əhmədi” elə oxunsun,
“Dilqəmi”ynən qarışmasın.
“İncəgülü” Avdınındı,
Heç kim onu soruşmasın.
“Qazax səbzəsi” oxuyanda
Dolansın meydanı gərək.

Aşiq gərək “Süsənbəri”ni
Aşiq Aslan tək oxusun.
Könülləri məst eyləsin,
Ətiri ənbər qoxusun.
“İrəvan çuxuru” oxuyanda,
Lərzəyə saldı çoxusun.
Öyrənsin o, ustadından,
İmlanı, inşanı gərək.

Kim oxuyurdu “Çorlu” havasını,
Əsəd “Bozuğu”n, İmran “Cəngi”ni.
“Meydan Koroğlusı” döyüş zamanı,
Nəfəs almaz “Döşəməni həngi”ni.

Aşıq Mirzə oxuyanda “Misri”,
Uçurardı dağın-daşın səngini.
“Çoban bayatı”nı, həm “heyratı”nı
Əkbər kimi oxuyanı gərək.

“Ruhani”ni sən ruhla çal,
Dinləyənlər qəşş eyləsin.
Misraları elə böl ki,
Yerbəyerdən səs eyləsin.
Hər havanın işi deyil,
Gəlib onnan bəhs eyləsin.
Ona həmdəm olsa, olsun
Ancaq “Mirzəcanı” gərək.

Aşıq “Kərəmi” çalanda,
Sazında tüğyan eylədi.
Qəmərbanu Mahmud deyə,
Özünü giryan eylədi.
Dostu xanım Yəhya bəyi
Yandırdı, Dilqəm eylədi.
Aşıq sinədəftər olsun,
Danışsın dastanı gərək.

Aşıq, gedək Borçalıya,
Gəl, elləri yad eyləyək.
Ustادلara rəhmət deyək,
Ruhlarını şad eyləyək.
“Fəxrı”ni, “İbrahimi”ni
Kimlər oxudu, söyləyək.
“Məmmədbağırı”, həm “Sultanı”,
Oxunsun “Bəhmanı” gərək.

Aşıq Nəcəf “Nəcəfi” oxuya,
Nəfəsində ətri-ənbər qoxuya.
Aşıq Yunis gülə-gülə

“Baş sarıtel” oxuya.
Aşıq Müseyib incə səsle
“Orta sarıtel” oxuya.
Aşıq-ürfan məclisində
Danışsın Qurbani gərək.

“Ağır şərili”, “Göyçəgülü”
Sevilirdi ellərdə.
Naxçıvan gülü – “Naxçıvanı”
Əzbər oldu dillərdə.
“Cəlili” havasını şirin-şirin
Oxusun aşıq Cəlil də.
Sara xanım qərq olanda sellərə
Çataydı harayına “Xançobanı” gərək.

Şamlar yandı, oxumaqda
Zeynalın əvəzi hanı?!
Görmədim İslam kimi,
Oxuyan “Güllü qafiyə”ni.
Qaraçığlu İbrahim də
Sevirdi “Şəqayı gəraylı”nı.
Aşıq Məsim, aşıq Teymur
Oxusunlar “Müxəmməs”i,
“Qəmərçanı” gərək.

Şirvanda aşıqlar deyir
Şirvana gəl, Şirvana.
“Peşrov”larla aşıq Bilal
Ruh verərdi insanlara.
“Şirvan şikəstəsi”ylə Şakir
Bir də gəlməz cahana.
Kamil aşıq olmaq üçün
Ustad Qurbanxanı gərək.

Aşiq Ədil ləhcəsilə
Oxuya “Badamı şikəstəsi”.
“Qaytarma”nı ağır-ağır
Əli kimi oxuyan hanı.
Aşiq Məlik gur nəfəslə
Oxuyurdu “Çoban bayatı”nı.
Aşiq, “Hüseyni” havasında
Şəmkirili ümmnəi gərək.

Təmkinlə “Təcnis”ə keçsin,
Sətirlər sağır olmasın.
Təhlili yadda saxlasın.
Sonradan ağır olmasın.
Dədə Qorqud sənətidi,
Hər aşiq asan saymasın.
Aşiq Mahmud, yadda saxla,
Qarşıda ümmanı gərək.

MÜXƏMMƏSLƏR

GƏLİR

Bəstəboylum, şux yerişlim,
Halımı sormağa gəlir.
Sındırmışdı şad könlümü,
Bilirəm, almağa gəlir.
Ovçu görmüş maral kimi,
Boylanır sol, sağa, gəlir.
Suçunu alıb boynuna,
Günahın yumağa gəlir.

Bu mərfətdə, ismətdə,
Yoxdu misli-bərabəri.
Xudam özü xoş saatda
Yaradıbdı bu ülkəri.
Bəzək-düzək nədi, bilmir,
Zəmanədən yox xəbəri.
Sidqi-dilnən, düz ilqarnan
Vəfadar olmağa gəlir.
O yanımda olan zaman
Necə qəlbi şən oluram.
Görüşüb də ayrılında,
Halı pərişan oluram.
Həsərinə dözəmmirəm,
Sanki yarımcan oluram.
Qəm eyləmə, aşiq Mahmud,
Sevdiyin bulağa gəlir.

GAH QANIRSAN, GAH QANMIRSAN

Maşallha, sazsan çənədən,
Dostum, boş-boş danışırсан.
Təriqətdən, həqiqətdən
Soruşanda, qarışırсан.
Dost da, düşmən də görəndə
Sarmaşığı tək sarışırсан.
Yüz xəyallı gözəllər tək,
Dalaşırсан, barişırсан.
Mən deyirəm, sən deyirsən,
Gah qanırsan, gah qanmırsan.

Bu sözlərim əbəs deyil,
Bu, gör-götür dünyasıdı.
Öz səhvini qanan insan
Öz güzgülü, aynasıdı.
Hər məqsədə nail olan,
Kamil olan dayəsidi.
Həyat bir mübarizədi,
Sən onunla yarışırсан.
Eşit sözlümün mətini,
Nəf götürüb, sərf olarsan.
Səbəsizə səbəbkar ol,
Gələcəyi sal yadına.
Qəlbi təmiz adamların
Xudam yetər imdadına.
Gəzmə əsilsiz adamnan,
Ləkədir təmiz adına.
Hər kim əyri yolla getsə,
Yanar qiyamət oduna.
Sən Mahmudun sözlərinə
İnanırsan, inanmırsan?!

MINAYƏ

Qazax elinin gözəlinə

Şəninə dastan yazırram,
Eşitsin hər yan, Minayə.
Bu camala, bu kamala
Afərin, əhsən, Minayə.
Pak ailənin övladıdı,
Qazanıb ad-san Minayə.
Həmi şad, həm də gözəl,
Huri-qılman Minayə.

Bir idarə müdiridi,
Təmkinlidi, tədbirlidi.
Nə acizdi, nə də sərtidi,
Öz işində səbirlidi.
Allah ona nüsrət verib,
Qiyətlidi, xətirlidi.
Haqq saxlasın bəd nəzərdən,
Görməsin ziyan Minayə.

Əlli ildi mən ellərdə
Meydan açıb, saz çalmışam.
Çox dastanlar danışmışam,
Məclislərdə nur saçmışam.
Müxtəsəri, səndə olan
Cəsarətə mat qalmışam.
Vəsf eyləyir aşiq Mahmud,
Aslansan, aslan, Minayə.

MÜNDƏRİCAT

| | |
|--|---|
| Mahmud Məmmədov (<i>Tərcüme-yi-hal</i>) | 3 |
|--|---|

ELM VƏ SƏNƏT XADİMLƏRİ AŞIQ MAHMUD HAQDA

| | |
|--|----|
| Təbrik məktubu. | 4 |
| Zəlimxan Yaqub. Aşiq Mahmudun ömrü şərəfli ömrüdür, ustad ömrüdü | 6 |
| Məhərrəm Qasımlı. Onun zəngin repertuarı var..... | 7 |
| Qəzənfər Paşayev. Ulduz bur dünyadır..... | 9 |
| Qənirə Paşayeva. Siz xalqın sevgisini qazanmışsınız. | 10 |
| Əkbər Qoşalı. O, bizim görkəmli ozanımızdır | 10 |
| Vəli Əliyev. O, xalqımızın nəğmə deyən dilidi..... | 11 |
| İsmayıl Məmmədli. Ondan hər zaman öyrənmək olar | 11 |
| Elxan Məmmədli. Onun şeirləri qiymətli poeziya nümunələridir | 12 |
| İsfəndiyar Rüstəmov. Aşiq Mahmud bizim gözəl sənətkarımızdır..... | 13 |
| Musa Nəbioğlu. Aşiq Mahmud bir örnəkdir | 14 |
| Musa Ələkbərli. Sənət sevgidən doğulur | 16 |
| Eldar İsmayıl. Nadir sənətkarlardan biri..... | 17 |
| Tacir Səmimi. Ustad aşiq | 18 |
| Məhərrəm Hüseynli. Aşiq Mahmud təmənnəsiz insandır | 19 |
| Hacı Müzəffər. Aşiq Mahmud yaradıcı aşıqdır..... | 20 |
| İradə Sarıyeva. Aşiq sənətinin işıqlı ünvanı | 20 |
| Elşad Çobanlı. Gərək kamil ustaddan dərs alasan (müsahibə) | 21 |

AŞIQ MAHMUDA İTHAF OLUNMUŞ ŞEİRLƏR

| | |
|--|----|
| Aşiq Məhəmməd Qasımoğlu hb. Qardaşım..... | 25 |
| Sərraf Şiruyə. Gətirib..... | 26 |
| Zəki İslam. Mahmudun | 27 |
| Zəki İslam. Nə yaxşı gəldin..... | 28 |
| Altay Məmmədli. Mahmudun | 29 |
| Səlcuq Şahbazi. Gəlibdi | 30 |
| Manaf Təbrizli. A Mahmud | 31 |
| Zakir Şəhriyaz. Ay aşiq Mahmud..... | 32 |

| | |
|--|----|
| Məcid Göyçəli. Mahmud | 33 |
| Elşən Şınıxlı. Görməyə | 34 |
| Tanrıverdi Şınıxlı. Qurban olum | 35 |
| Nəzim Əhmədov. Aşıq Mahmud oxuyanda | 36 |
| Həqiqət Şınıxlı. Ay ustad | 37 |
| Dilarə Girzanlı. Mahmud | 38 |

AŞIQ MAHMUDUN POETİK
YARADICILIĞINDAN NÜMUNƏLƏR

GƏRAYLILAR

| | |
|----------------------------|----|
| Azərbaycanım | 39 |
| Müqəddəs sazım | 40 |
| Baxın | 41 |
| Qardaş | 42 |
| Qismətini ondan istə | 42 |
| Təqvalılar sırasında | 43 |
| Bay olarmı | 43 |
| Ağlın olsun | 44 |
| O, gözəllər gözəlidi | 44 |
| Bayram günləri | 45 |
| Gözəlim | 46 |
| Mərdə məni | 46 |
| Olarsan | 47 |
| Qurban olum | 47 |
| Olan yerdə | 48 |
| Gələr | 48 |

QOŞMALAR

| | |
|----------------------------|----|
| Ləyaqətim var | 49 |
| Vətənim | 50 |
| Aşıq Ələsgər | 51 |
| Zəlimxan gedir | 52 |
| Sənə | 53 |
| Ustad | 54 |
| Sorğu-sual qabaqdadı | 55 |
| Gəlmişəm | 56 |

| | |
|-----------------------------------|----|
| Olur..... | 57 |
| İstə mətləbini | 57 |
| Heç oldu getdi..... | 58 |
| İnsan | 59 |
| Qohuma zalım olma | 60 |
| Bəs eylər..... | 61 |
| Uzaq olsun səndən xata | 62 |
| Allahdı | 63 |
| Dözə bilmirəm..... | 64 |
| Getdi | 65 |
| Ziyarət olar | 66 |
| Gözəl | 67 |
| Şöhrət gətirdi mənə sənətim | 68 |
| Dünyada..... | 69 |
| Olarsa..... | 70 |
| Gəlmişəm..... | 71 |
| Əlvida | 72 |
| Qoşa misralar..... | 73 |
| Bir anım mənim..... | 74 |
| Deyərdim..... | 75 |
| Bəs eylər..... | 76 |
| Atanın övladlara tövsiyəsi | 77 |
| Yar, səndən ayrı..... | 78 |
| Olsun | 79 |
| Xan olar | 80 |
| Əvvəlki günlərimdə | 81 |
| Ustad dərsi..... | 82 |

DİVANİLƏR

| | |
|----------------|----|
| Min şükür..... | 83 |
| Ya Əli | 84 |
| Divani | 85 |

MÜXƏMMƏSLƏR

| | |
|----------------------------------|----|
| Gəlir..... | 90 |
| Gah qanırsan, gah qanmırsan..... | 91 |
| Minayə..... | 92 |

**«Elm və təhsil» nəşriyyatının direktoru:
professor Nadir MƏMMƏDLİ**

Dizayn: Zahid Məmmədov
Texniki redaktor: Tünzalə Vahabova

Çapa imzalanmış **28.11.2016.**
Şərti çap vərəqi **6,25**. Sifariş № **560**.
Kağız formatı **60x90 1/16**. Tiraj **500**.

*Kitab “Elm və təhsil” nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsində
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.*

E-mail: nurlan1959@gmail.com

Tel: 497-16-32; 050-311-41-89

Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev döngəsi 8/4.